

Länsförsäkringar
Jämtland
Årsredovisning

2021

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	4
Verksamhetsinriktning	4
Organisation och struktur	4
Väsentliga händelser under året	5
Händelser efter balansdagen	5
Hållbarhetsrapport	6
Vår kärnverksamhet – en affär för hållbarhet	6
Vår väg mot ett hållbart företag	6
Särskilda händelser 2021	8
Det väsentliga för oss	9
Människor & samhälle	9
Lokal och digital närvaro	10
Engagerade medarbetare	10
Samhällsengagemang, samarbeten och sponsring	12
Fokusområdet Människor & samhälle bidrag till de Globala målen – Agenda 2030	13
Miljö- & klimatansvar	14
Skadeförebyggande och skadereglering	14
Medvetna inköp	17
Fokusområdet Miljö och klimatansvar bidrag till globala målen	19
Ansvarsfulla kundrelationer & affärer	19
Ansvarsfull rådgivning	19
Ansvarsfulla och hållbarhetsinriktade investeringar	21
Affäretik	24
Fokusområdet Ansvarsfulla affärer & kundrelationer koppling till globala målen	24
Resultat och ekonomisk ställning	26
Femårsöversikt	29
Verksamhetens risker och riskhantering	30
Förslag till vinstdisposition	31
Resultaträkning koncernen	32
Resultaträkning moderbolaget	33
Resultatanalys moderbolaget	34
Noter till resultatanalys	35
Rapport över finansiell ställning	36
Balansräkning	38
Balansräkning, forts.	39
Kassaflödesanalys (indirekt metod)	41
Noter till de finansiella rapporterna	42
Nya och ändrade standarder och tolkningar	43
Konsolideringsprinciper	44
Intäkter	45
Finansiella instrument	46
Klassificering av finansiella instrument	46
Värderingsprinciper	47
Övriga tillgångar	48
Redovisning av försäkringsavtal	49
Andra redovisningsprinciper av betydelse	51
Risker och riskhantering	53
Noter till resultat- och balansräkning	62
Ägarandel	67
Prissättning	82
Avtal	83
Länsförsäkringar Jämtlands Styrelse	88
Företagsledning	90
Ord och uttryck inom skadeförsäkring	92
Resultaträkning	92
Resultatanalys	92
Balansräkning	92
Nyckeltal – definitioner	93

Vd-ord

För ett år sedan skrev jag att pandemin satte en enorm prägel på verksamhetsåret och det gäller även 2021 om än i lite mindre utsträckning. Under det gångna året har vi sett Folkhälsomyndighetens rekommendationer både skärpas och lättat om vartannat. Vi har verkligen fått leva som vi lär. Flexibelt.

Flexibilitet är ett tema som går igenom hela 2021 och fortsätter framöver. I slutet av mars öppnade vi upp vårt ombyggt kontor i Östersund. En stor händelse efter år av engagerat arbete och starten på ett nytt arbetsliv. Trots att vi egentligen inte hunnit bo in oss på grund av alla restriktioner kan vi nog ändå känna att vi börjar landa i vår nya arbetsmiljö och därmed har vi börjat nästa steg i vår resa. Nu ska vi ta fram formerna för hur vi arbetar kreativt, snabbfotat, tillsammans och var för sig på ett sätt som är bra för våra kunder men också för oss medarbetare och människor.

Historiskt resultat

Affärsmässigt har vi också gjort ett fantastiskt resultat! Trots pandemirelaterade utmaningar, nytt kontor och förflyttningar i vårt arbetssätt har vi fått förtroendet av många nya kunder inom både bank och försäkring. Vi växer från en redan hög marknadsandel. Tillsammans med en god avkastning på vårt kapital blir resultatet för 2021 ett av de bättre i vår historia. Det visar att vi är på rätt väg i väldigt mycket.

Ur ett skadeperspektiv har vi varit förskonade från de stora översvämningar som drabbade vissa delar av landet men däremot har situationen varit tuff för våra skadereglerare framför allt i början av året med många skador relaterade till snö och kyla. Vi har också stöttat våra kollegor i Gävleborg som under regnovädret i augusti fick över 1 500 skadeanmälningar. Det känns mycket bra och tryggt att vi kan hjälpa varandra när det hettar till. Det blir också tydligt hur viktig vår lokala närvaro är för kunder hos oss och de andra länsbolagen.

Under året har vi stärkt vår kompetens med nya rekryteringar. Bland annat har vi fått en ny chef för riskhantering och hållbarhet, en ny TM-ansvarig och säljcoach, en ny medarbetare till kundentrén med flera. Vi har också gjort två starka rekryteringar till banken som gör att vi kan försätta växa och bli ännu mer relevanta för våra bankkunder både på privat- och företagssidan.

Höstfesten och vårt engagemang i länet

Vi har syns mycket under det gångna året. Inte minst under Höstfesten! Ett härligt sätt att komma nära våra kunder, träffas och umgås ute i länet. Temat för Höstfesten har varit skadeförebygg, en viktig del i vårt hållbarhetsarbete och engagemang i länet. Även media har visat intresse för vår verksamhet och det vi gör i länet. Under året har länsbor kunnat läsa, lyssna och titta på inslag om Återvinningshjälpen, vårt skadeförebyggande arbete och andra delar där vi bidrar till länets utveckling. Vårt engagemang i länet är en viktig del i vårt arbete, vår identitet och det som särskiljer oss från andra bolag.

Det har hänt mycket under 2021 och det är nästan svårt att föreställa sig att vi som jobbar i Östersund började året på ett provisoriskt kontor på Stadsdel Norr. Det känns långt borta och är ett tecken på att vi gjort väldigt mycket och tagit stora kliv framåt, något som inte hade varit möjligt utan våra fantastiska medarbetare. Vi har verkligen fått leva och leverera som vi lär. Flexibelt. Stort tack! Avslutningsvis vill jag också tacka alla samarbetspartner, företag, kunder och länsbor! Alla är viktiga delar i vår och länets utveckling. Det känns positivt framåt och jag hoppas ni delar den tillförsikt jag känner.

Östersund februari 2022
Tomas Eriksson
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Jämtland, org.nr 593200-1828, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2021, det 174 verksamhetsåret.

Belopp i årsredovisningen och koncernredovisningen redovisas i den enhet som anges och i hela kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Jämtland är ett ömsesidigt försäkringsbolag som inom Jämtlands län erbjuder sina kunder ett heltäckande försäkringsskydd och närliggande finansiella tjänster. Länsförsäkringar Jämtland är marknadsledande på flertalet områden och försäkrar cirka 50 procent av privatmarknaden respektive företagsmarknaden i Jämtlands län.

Förutom den del av bedriven verksamhet, där Länsförsäkringar Jämtland har egen koncession, förmedlas djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring samt livförsäkring till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv. Till Länsförsäkringar Bank förmedlas in- och utlåningstjänster och till Länsförsäkringar Fondförvaltning förmedlas köp och försäljning av andelar i investeringsfonder.

Även för de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Jämtland kundansvaret. Länsförsäkringar Jämtland deltar också i länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Jämtland tar emot återförsäkring från Länsförsäkringar Sak.

Den totala affärsvolymen för ovanstående affärer fördelar sig enligt nedanstående (Mkr).

Sakförsäkring, premieinkomst	2021	2020
Direkt egen affär	529	505
Mottagen återförsäkring	35	43
Förmedlad försäkring, premieinkomst		
Djur	38	34
Livförsäkring	87	72
Finansiella tjänster		
Bank, inlåning 31/12	2 847	2 537
Bank, utlåning 31/12	6 116	5 640
Fonder, marknadsvärde 31/12	1 081	786

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Jämtland ingår som ett av 23 självständiga, lokala och kundägda Länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. För länsförsäkringsbolagens gemensamma service och utvecklingsverksamhet äger bolagen tillsammans Länsförsäkringar AB (LFAB). Helägda dotterbolag till LFAB bedriver livförsäkring, bank- och fondverksamhet, trafikförsäkring samt djur- och grödaförsäkring. Länsförsäkringar Jämtland äger 2,5 procent av aktiekapitalet i LFAB och ägarrollen utövas av Länsförsäkringar Jämtlands styrelseordförande och vd på ägarkonsortiets möten.

Länsförsäkringar Jämtland är ett självständigt bolag och bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag, vilket betyder att Länsförsäkringar Jämtland ägs av sakförsäkringskunderna. Dessa väljer ledamöter till fullmäktige vid valmöten i länets åtta kommuner. Ledamöter väljs på treårsmandat och för närvarande är det 40 fullmäktigeledamöter som företräder sakförsäkringstagarna på bolagsstämman. Bolagsstämman utser styrelsen som består av åtta ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Länsförsäkringar Jämtland har två dotterbolag. Det helägda dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, org.nr 556660-2537, har under året bedrivit verksamhet bestående av förvaltning av aktier i Humlegården Fastigheter AB, Lansa Fastigheter AB samt Hällefors Tierp Skogar AB. Det helägda dotterbolaget Logen 6 Fastighets AB, org.nr 556763-5163 har inte bedrivit någon aktiv verksamhet under året.

Väsentliga händelser under året

COVID-19 pandemin påverkade även detta år de finansiella marknaderna. Tillgången till vaccin som kunde bromsa spridningen gjorde att många länder kunde lätta på restriktionerna. Länsförsäkringar Jämtlands påverkan på placeringstillgångarna blev positiv på helåret trots nyheten om den nya virusvarianten Omikron som kom i slutet av året. Påverkan på försäkringsrörelsen har per balansdagen i stort varit oförändrad med något färre reseskador till följd av mindre resande under pandemin. Covid -19 pandemin har i övrigt inte haft någon större påverkan på verksamheten.

Den 3 maj genomfördes en omstrukturering genom att Gamla Länsförsäkringar AB fusionerades med Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) (namnändrat till Länsförsäkringar AB). Länsförsäkringar Jämtland erhöll aktier i det nybildade bolaget Länsförsäkringar AB.

Länsförsäkringsbolagens gemensamma utredning har visat på att innehavet i Gamla Länsförsäkringar AB under hela innehavstiden borde ha klassificerats som intresseföretag. Länsförsäkringar Jämtland rättade därav den redovisningsmässiga klassificeringen i årsredovisningen för 2020 och begärde omprövning av 2018 års deklaration avseende då erhållen utdelning. Skatteverket beslutade den 22 juni 2021 att inte bifalla begäran om omprövning. Länsförsäkringar Jämtland beslutade under räkenskapsåret 2021 att överklaga Skatteverkets omprövningsbeslut då det är mer sannolikt än inte att en klassificering av Länsförsäkringar AB som intresseföretag och därmed som näringsbetingat innehav kommer att godtas.

Händelser efter balansdagen

Den 28 januari 2022 överklagade Länsförsäkringar Jämtland Skatteverkets beslut att inte bifalla begäran om omprövning av 2018 års deklaration.

Rysslands invasion av Ukraina påverkar makroekonomin och stor osäkerhet råder. Börsnedgångar sker samtidigt som företag påverkas ekonomiskt bland annat genom ökade drivmedelspriser. Påverkan för Länsförsäkringar Jämtland är främst att placeringstillgångarna påverkas negativt av den finansiella marknadsutvecklingen. Länsförsäkringar Jämtland har en bred placeringsportfölj och bolaget klarar kraftiga börsnedgångar. Bolaget följer löpande utvecklingen och gör nödvändiga åtgärder.

Hållbarhetsrapport

Vår kärnverksamhet – en affär för hållbarhet

Vad har försäkringar, bank- och pensionstjänster med hållbarhet att göra? Veldig mycket och kanske ännu mer för oss som ett lokalt bolag som ägs av våra kunder. Vårt uppdrag är inte att till varje pris skapa ökad vinst utan att agera på ett sätt som är till gagn för våra kunder, samhället och vår miljö, både idag och i framtiden för att bidra till att skapa ett hållbart samhälle

Hållbarhet är ett vitt begrepp med många nyanser och vi agerar också brett. Allt ifrån hur vi förvaltar kundernas pengar, vårt kapital, till vilka plåtverkstäder vi samarbetar med och hur vi sorterar sopor på vår arbetsplats. Skadeförebyggande åtgärder, socialt engagemang och hälsa är andra frågor som vi aktivt arbetar med. Vi agerar lokalt men med ett globalt perspektiv med FN:s globala mål som ett riktmärke. I den här hållbarhetsrapporten kan du läsa mer om hur vi jobbar och vart vi är på väg.

Om Länsförsäkringar Jämtland

Vi ägs och styrs av våra cirka 60 000 sakförsäkringskunder. Här utöver har vi cirka 17 000 livförsäkringskunder och cirka 18 500 bankkunder. Marknadsandelen på privatmarknaden fortsätter att öka och idag har vi cirka 50 600 privatkunder. Cirka 7 700 lantbrukshushåll är försäkrade hos oss och vartannat företag i länet har valt oss som sin försäkringspartner.

Vår väg mot ett hållbart företag

Vision

År 2025 vill vi vara det mest omtäckta företaget i Jämtlands län. Vi kommer uppnå det genom att förenkla våra kunders vardag samtidigt som vi tar ansvar för både miljö och samhälle. Som företag strävar vi efter tillväxt med minsta möjliga miljöavtryck men med ett positivt avtryck på samhället och en bibehållen sund lönsamhet. Utan våra medarbetare når vi inte dit. Alla medarbetare ska känna sig delaktiga i och ansvariga för att vi når våra övergripande mål. Genom engagerade medarbetare har vi större möjlighet att göra våra kunder nöjda. På så vis och tillsammans bidrar vi till en positiv utveckling i vårt län.

Styrning

Med vår värdegrund Hållbara, Engagerade och Modiga medarbetare, vägleds vi att ständigt ta ansvarsfulla och eftertänksamma beslut i vår vardag. Värdegrunden har arbetats fram tillsammans, med representanter från alla affärsområden utifrån våra två strategiska mål, "nöjda och engagerade medarbetare" och "nöjda och lojala kunder".

De värderingar som medarbetare, styrelse och ledning kommunicerar och verkar utifrån utgör en del av bolagets ledningssystem. Ledningssystemet finns dokumenterat i olika styrdokument och avser att skapa en så ändamålsenlig och effektiv verksamhet som möjligt samt att uppnå satta mål. Vårt hållbarhetsarbete finns beskrivet i ett flertal riktlinjer och policys och hålls ihop av Riktlinje för hållbarhet, som ses över årligen. Den uppdatering som gjordes under 2021 innebär bland annat att integrera bolagets miljöpolicy i Riktlinje för hållbarhet, där den redovisas under kapitel Ekologisk hållbarhet – Miljö och klimatansvar

De ramverk som vägleder oss är FN:s principer för hållbart företagande (UNGC), hållbara försäkringar (UNPSI) och ansvarsfulla investeringar (UNPRI).

Vi arbetar även med FN:s Globala Mål (SDGs) för att förstå hur vår organisation bör anpassa sig efter världens gemensamma affärsplan för hållbar utveckling. Tillsammans har samtliga 23 länsförsäkringsbolag beslutat om att 7 av FN:s globala mål är huvudmålen, vilket är där länsförsäkringsbolagen tillsammans har störst möjlighet att göra skillnad. Mål 17 är kopplat till de samarbeten vi har med de övriga länsförsäkringsbolagen och lokalsamhället för en gemensam hållbar utveckling, exempelvis genom att minska sårbarheten vid ett förändrat klimat. De övriga sex identifierade målen har vi i vår verksamhet brutit ner i delmål, totalt 13 stycken för att på ett mer effektivt sätt kunna säkerställa vårt bidrag till måluppfyllelsen på länsförsäkringsbolagsnivå. Läs mer om vårt bidrag till de globala målen under respektive strategiskt fokusområde.

FN:s globala mål

Länsförsäkringars gemensamt utvalda mål

Särskilda händelser 2021

Covid -19

Bolaget har under året fortsatt med ett anpassat arbetssätt med anledning av pandemin. Beredskapsgruppen har varit aktiverad under hela året och gruppen har haft regelbundna och täta möten för att fånga upp läget för att kunna ta snabba beslut. Bolaget har vidtagit många åtgärder för att värna om både kunders och medarbetares säkerhet samt för att bidra till en minskad smittspridning i samhället. Exempel på sådana åtgärder är stängda kundentréer, utökade digitala kundmöten, hemarbete och digitala interna möten samt ett ökat samhällsengagemang till länets idrottsföreningar bland annat. De nya arbetssätten har fungerat bra ur både kund och medarbetarperspektivet.

Samhällsfond

Under 2021 har vi fattat beslut att starta en samhällsfond. Fonden ska stödja vår vision och skapar ytterligare möjligheter att bidra till samhällsnytta och främja utvecklingen i hela vårt län utöver det vi gör i vår ordinarie verksamhet, och genom insatser som sker kring sponsring och samhällsengagemang. Fonden kommer inledningsvis att inrikta sig mot barn, unga och nyanlända i syfte att minska risken för utanförskap, otrygghet och ohälsa.

Fossilbränslefritt län

Vårt län ska vara fossilbränslefritt 2030. En avgörande faktor för att det ska bli verklighet är att vi arbetar tillsammans med övriga regionala aktörer mot detta mål där alla är med och bidrar. För att stärka samverkan och utbyta erfarenheter inom klimatarbetet i Jämtlands län deltar vi bland annat i länets Klimatråd. Klimatrådet är en plattform med aktörer från bland annat näringsliv, offentlig förvaltning och intresseorganisationer med visionen att Jämtlands län ska vara en fossilbränslefri region och en nationellt ledande exportör av förnybar energi år 2030.

Varje år arrangeras ett heldags klimatseminarium av Östersunds kommun, Region Jämtland Härjedalen, Länsförsäkringar Jämtland och Länsstyrelsen Jämtlands län. Årets seminarium, det 20:e i ordningen, hölls även denna gång digitalt med drygt 500 deltagare spridda över hela landet. Temat i år var "Ett avgörande år för klimatet". Under seminariet berättade vi tillsammans med Samling Näringsliv om vårt fortsatta arbete med "Fossilfri konkurrenskraft" samt delade vår kunskap i frågan om klimatförändringar och skogsbruk.

Fossilfri Konkurrenskraft har under 2021 utvecklats från 13 till 40 lokala företag som gått samman och som första region i landet, tillsammans med Fossilfritt Sverige, tagit fram en regional färdplan för fossilfrihet! Idag bedrivs arbetet i fyra olika grupperingar utifrån på fokusområdena "*Elektrifiering av transporter*", "*Fossilfri besöksnäring*", "*Produktion av biobränsle*" samt "*Digitalisering i syfte att minska fossila utsläpp*". Under 2021 kommer den modell som vi arbetat fram i vårt län att lanseras i ytterligare nio regioner i Sverige.

Implementering av vår nya Värdegrund

För att kunna driva ett värderingsstyrt ledarskap behövs en tydlig värdegrund. Arbetet med att implementera vår värdegrund, Hållbara, Engagerade och Modiga (HEM), har fortsatt under året och börjar sätta sig i det vardagliga arbetet. Framförallt genomsyras bolaget av ett högt engagemang, vilket inte minst märks i våra uppföljningssiffror, som just mäter engagemanget i kundmötet. Den förändringsresa som bolaget genomför har krävt och kommer att kräva stora doser mod, både inom vårt sätt att arbeta med ett coachande ledarskap och ett högt självledarskap men även att våga vara innovativa och möta våra kunder på nya sätt och för att möta framtidens arbetsliv.

Till värdegrundsarbetet hör även bolagets rekryteringsstrategi. Vi har börjat arbeta med en förbättrad rekryteringsprocess, att rekrytera kompetensbaserat och objektivt där alla kandidater ges samma chans samt att utefter vår värdegrund hitta beteende som vi identifierat som viktiga för att möta framtidens behov. Denna förbättrade

rekryteringsprocess är ett kvalitetssäkrat verktyg som kommer att hjälpa oss att bygga en inkluderande kultur, där vi kommer att arbeta agilt och innovativt inom företaget.

Under pandemin har vi dock behövt ändra vår ursprungliga plan och hanterat implementationen av värdegrunden ute i bolagets alla arbetsgrupper, då vi inte kunnat samlas alla tillsammans.

Det väsentliga för oss

Vårt hållbarhetsarbete är uppdelat på tre strategiska fokusområden: Människor och samhälle, Miljö och klimatansvar samt Ansvarsfulla kundrelationer och affärer. Våra fokusområden speglar våra mest väsentliga hållbarhetsfrågor, där vi identifierat att vi som företag kan maximera vår positiva påverkan och minimera vår negativa påverkan på såväl våra interna som externa intressenter. För att vårt hållbarhetsarbete ska fortsätta att vara relevant och fokuserat på rätt frågor står vi inför att uppdatera vår väsentlighetsanalys. Den utgör en viktig bas i vårt arbete genom att klargöra vilka hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter som finns, vad som är viktigast för våra intressenter och där vi samtidigt har en stor möjlighet att påverka genom vår verksamhet.

Människor & samhälle

Vi verkar genom vår lokala närvaro och vårt samhällsengagemang för ett mer hållbart län. Vi värnar om allas lika värde och strävar mot att vara en arbetsplats präglad av delaktighet, jämställdhet och ansvarsfullt ledarskap.

Lokal och digital närvaro

I stort sett varannan privatperson och vartannat företag i vårt län har en relation till oss och närheten till våra kunder är en av våra bärande principer. Vi är övertygade om att en kundorienterad verksamhet bäst bedrivs så nära kunden som möjligt vilket leder till lokalt förankrade beslut baserat på gemensamma värderingar och attityder. Vi kan vårt län och våra kunder är även våra grannar, vänner och bekanta. Så har det varit i över 170 år. Under 2020 tog Affärsområde Försäkring fram en ny Marknadsplan. Ett av de tydligaste fokusområdena är att vi ska vara "superlokala", dvs att vi finns nära även för dem som inte bor på de orter vi har kontor, Östersund, Vemdalen och Åre. För att nå det målet läggs större fokus på lokala samarbeten och att fånga upp ambassadörer över hela länet. Under 2021 har vi bland annat genomfört piloter i två av länets kommuner som ett led i att utveckla dessa samarbeten.

"Vi kan vårt län och våra kunder är även våra grannar, vänner och bekanta."

Engagerade medarbetare

Länsförsäkringar Jämtlands framgång är beroende av våra medarbetares engagemang, kompetens och välmående. Vi vill att medarbetarna ska trivas, känna arbetsglädje och utvecklas i arbetet. Att vara en attraktiv arbetsgivare handlar om att ha ett modernt ledarskap, en arbetsplats som är anpassad efter våra arbetssätt och ett öppet och inkluderande klimat. Med vår HR-policy och riktlinjer för arbetsmiljö vill vi säkerställa att vi skapar en arbetsplats som möjliggör att medarbetarna känner sig delaktiga och får inflytande i beslutsfattandet. Policyn ses över årligen och revideras vid behov. För att följa upp graden av engagemang och välmående i organisationen genomför bolaget fyra gånger per år en mätning av employee Net Promoter Score (eNPS) om hur våra medarbetare anser sig kunna rekommendera Länsförsäkringar Jämtland som arbetsgivare till en utomstående. Utöver den mätningen genomför vi även årligen en mer omfattande medarbetarundersökning, Agerus som visar andelen medarbetare som anser att de har en hållbar prestationskultur, det vill säga att de har rätt villkor för att prestera. Vi mäter även ett Ledarskaps- och kommunikationsindex som visar vilken kommunikationskompetens våra medarbetare med personalansvar upplevs ha. En transparent och tydlig internkommunikation är en förutsättning för ett ledarskap som bidrar till goda prestationer. Varje mätning följs upp och genererar arbetsprocesser där vi arbetar vidare med resultaten både på grupp och bolagsnivå för att identifiera vilka driv respektive hinder våra medarbetare identifierat. Genom dialogen skapar vi möjligheter att tillvarata medarbetarnas perspektiv och ger bolaget förutsättningar att förbättra sig gällande hindren och bibehålla och utveckla det som framkommer som drivande faktorer. Under 2021 har vi sett ett något försämrat index kopplat till tillhörighet, samarbete och dialogklimat, vilket kan bero på ett långvarigt distansarbete. Samtidigt ser vi ett ökat ledarskapsindex som speglar att vi gjort aktiviteter för att möta den situation som följt med pandemin.

Ledarskap

I syfte att utveckla ledarskapet i bolaget har vi under året fortsatt genomföra utbildningsprogrammet för bolagets ledare. Dessvärre har COVID-19 pandemin orsakat att vi inte kunnat genomföra alla moment tillsammans med det konsultbolag som har använts i ledarskapsutvecklingen i den utsträckning som var ambitionen. Vi har dock träffats vid ett par tillfällen för att genomföra en fortsatt utveckling och övriga tillfällen har vi styrt över till digitala träffar. Målsättningen är fortsatt att skapa ett värderingsstyrt ledarskap som ännu tydligare bygger på tillit och delegering av ansvar. En plan för ledarskapsutbildning är satt för 2022 för bolagets alla ledare som ett fortsatt steg i vår strävan mot ett ökat självledarskap och att leda människor i framtidens arbetsliv.

Nya arbetssätt

Arbetet med våra nya arbetsplatser, VNA, innebär en förflyttning från ett fast arbetssätt till ett flexibelt och verksamhetsstyrt sådant. Ett arbete som har börjat implementeras under året. Projektet syftar till att framtidssäkra bolaget genom att kunna attrahera rätt kompetens samt skapa en arbetsmiljö som våra medarbetare ska trivas i, och en arbetsplats att längta till där alla kan prestera sitt allra bästa. Under 2021 slutfördes ombyggnationsfasen och det

ombyggda kontoret har börjat användas. Ett omfattande arbete med att välja hållbara alternativ vid byggnation och inredning har genomförts och projektet har även styrts utifrån hållbarhetsparametrar.

På grund av rådande pandemi med beordrat hemarbete har dock arbetssätten inte kunnat implementeras på det sätt som varit tänkt. Under året startades VNA 2.0 (Vårt Nya Arbetsliv) upp, ett projekt med ökat fokus på att utveckla arbetssätt, ledarskap och medarbetarskap utifrån de nya förutsättningar som pandemin för med sig.

Attraktiv arbetsgivare	2019	2020	2021	Mål 2022	SDG*
Frisknärvaro [%]	98,5	99	98,5	98	3.4
Hållbar prestationskultur [%] av medarbetare	62	67	60	75	8.8
Ledarskaps- och kommunikationsindex [%]	73	72	74	78	3.4
Employer Net Promoter Score (eNPS) [%]	34	39	52	45	3.4
Agerus [%]	62	67	60	75	3.4
Nyttjande av friskvård-/ideell timma [%]	-	79	82	85	3.4

*Sustainable Development Goals-FN:s globala mål för hållbar utveckling

Jämställdhet & mångfald

Vår verksamhet präglas av uppfattningen att alla har och ska tillförsäkras utifrån lika villkor, rättigheter och möjligheter, oavsett olikheter. Detta återspeglas i vår dagliga verksamhet och vid rekryteringar. Under 2021 har vi börjat använda vår nya rekryteringsprocess där beteenden ligger i fokus vid ett första urval via tester. Ovälkomna uppträdanden, exempelvis sexuella trakasserier eller annan kränkande särbehandling, ska omedelbart rapporteras, utredas och lämpliga åtgärder ska vidtas, vilket följs upp i den årliga medarbetarundersökningen samt i vårt visuellblåsningssystem. I vår policy med riktlinjer och rutiner för hantering av kränkande särbehandling tydliggörs vad den drabbade ska göra, vilket ansvar respektive chef samt HR-avdelningen har, hur utredningen ska gå till samt vilka åtgärder som ska göras enligt plan.

Könsfördelning	2019	2020	2021	Mål 2025	SDG
Kvinnor/män i styrelse [%]	62/38	70/30	62/38	*40-60/40-60	10.2
Kvinnor/män i ledningen [%]	28/72	28/72	44/56	*40-60/40-60	10.2
Kvinnor/män totalt [%]	54/46	55/45	55/45	*40-60/40-60	10.2

* Vi strävar efter att vara ett bolag som speglar vårt samhälle, och vi ska vara inkluderande ur alla perspektiv. För framtida rekryteringar så kommer fokus vara på mångfald ur alla perspektiv för att skapa en så bra bredd som möjligt i bolagets framtid, däribland är genusperspektivet givet. I bolagets företagsledning har vi inte ersättningsrekryterat eller utökat gruppen under 2020.

Samhällsengagemang, samarbeten och sponsring

Målet med vårt samhällsengagemang är ett hållbart och levande län. Vi ska främja satsningar som bidrar till att öka psykisk hälsa, aktivt engagera oss i att skapa förutsättningar för integration och mångfald i samhället samt bidra till utvecklingen av näringslivet i Jämtland och Härjedalens län.

I vår strävan efter att fånga våra kunders intressen och behov lokalt, har vi samlat samtliga våra externa engagemang och aktiviteter i en "mappning" med huvudrubrikerna *Hållbarhet*, *Samhällsengagemang* och *Varumärke* och underkategorierna *Skadeförebyggande aktiviteter*, *Samverkan*, *Marknadsaktiviteter*, *Utmärkelser* och *stipendier* samt *Sponsring* fördelat på kommun och ort i respektive kommun. Tillsammans med information från Länsförsäkringsbolagens gemensamma *Hållbarhetsdatabas hjälper statistiken oss att prioritera och fördela våra aktiviteter och insatser brett så att de leder mot vår strategi och vision, Länets mest omtyckta företag.

**Hållbarhetsdatabasen bygger på fyra kategorier Hälsa, Ekonomi och möjlighet till försörjning, Miljö & klimat samt Trygghet. Datan är insamlad från nationell statistik uppdelad på läns- och kommunnivå.*

Samhällsengagemang, samverkan & sponsring	2019	2020	2021	SDG
Idrott & Hälsa [%]	51	44	31	3.4
Kultur & Samhälle [%]	43	33	49	3.4
Skola [%]	3	4	3	10.2
Miljö & Klimat [%]	3	18	17	12.8

Utifrån nya riktlinjer vill vi göra en förflyttning mot skola, miljö, kultur och samhälle för att uppnå en jämnare fördelning av vårt samhällsengagemang. Att Kultur & Samhälle ökar så mycket beror främst på vårt partnerskap med Regionens attraktionsprojekt och The Remote lab.

Aktiv fritid

Under pandemiåren 2020-2021 har det varit extra viktigt för oss att kunna bidra till en meningsfull och aktiv fritid samt en *schysst och hållbar vardag* (som också är benämningen på vår avtalsgrund för sponsring). I slutet av augusti genomförde vi i samarbete med Jämtland/Härjedalens Idrottsförbund och SISU "Idrottens-Prova-På-dag" i samtliga kommuner. Målet var att åter skapa aktivitet och uppmärksamhet till föreningarna så att barn och ungdomar hittar tillbaka till idrotten. De idrottsföreningar som höll i arrangemangen fick bidrag från oss och en miljöstation från Lundstams Återvinning AB till sin anläggning, allt för en hållbar framtid.

Vi väljer att sponsra och stötta föreningar, projekt och initiativ som bidrar till en aktiv fritid och ett levande län. Därför sponsrar vi inte bara idrottsföreningar utan även exempelvis bygdegårdar som kan anordna aktiviteter där både barn och vuxna kan hitta en gemenskap och meningsfull fritid. Vid sponsring av idrottsföreningar riktar vi aktivt vårt engagemang mot barn och ungdomsgrupper, parasport och grupper som ordnar aktiviteter som är öppen för alla, exempelvis genom att föreningen lånar ut nödvändig utrustning så att barn med mindre ekonomiska förutsättningar har möjlighet att utöva en fritidssysselsättning. Vår sponsring ska vara inkluderande och bidra till en ökad mångfald och jämställdhet.

Integration och trygghet

Länsförsäkringars Forskningsfond är en forskningsstiftelse som ägs av länsförsäkringsgruppen där vi stödjer forskning som ligger nära människors vardagliga trygghet. Forskningsanslag ges till projekt på en kvalificerad vetenskaplig nivå

med relevans för Länsförsäkringar och våra kunder. Alla resultat görs allmänt tillgängliga och på så vis bidrar Länsförsäkringar till en kunskapsbaserad trygghetsutveckling av hela samhället, exempelvis ökad trafiksäkerhet, trygghet i hemmet samt ökad psykisk hälsa.

För oss är det viktigt att alla ska känna sig välkomna och trygga i vårt län. Vi jobbar tillsammans i projekt för en tryggare vardag och ett inkluderande samhälle där alla får vara med. Genom Gnistan, en fond där eldsjälarna kan söka pengar till sina idéer med syfte att underlätta integrationen av nyanlända, bidrar vi till att snabbt gå från tanke till handling och utveckla länet till att bli en bättre plats att leva på. För Gnistan har även 2021 inneburit att det större delen av året inte delats ut några pengar då de inte kunnat uppmana folk att mötas under pågående pandemi.

Under året har vi också gått in i ett samarbete med Destinationsbolaget Östersund och deras arbete med en trygg och säker stadskärna under certifieringen Purple flag. En handlingsplan för utveckling har tagits fram som bl.a. omfattar trygghetsutbildningar till butikspersonal, ökad belysning och fasadmålningar som skapar trivsel och stolthet. I samarbete med lokala fastighetsbolag har gamla innegårdar öppnats upp. Detta initiativ uppmärksammade vi genom att tilldela utmärkelser Årets Hållbara företag till ett familjeägt fastighetsbolag.

Tillväxt & Näringslivsutveckling

Genom samarbeten i olika forum, kluster av företag och nätverk för företagande vill vi stimulera entreprenörskap, företagande och utveckling i Jämtland och Härjedalen. Ett exempel är det strategiska beslut som vi fattade för ett par år sedan att gå in i aktivt partnerskap med de företagshubbar som etablerar sig runt om i länet. Att företagare utan behov av egna kontor och lager har en plats att mötas på, utbyta erfarenheter, kontaktnät och affärer är såklart en lysande idé på de flesta platser, men kanske än mer i glesbygd med långa avstånd. Att dessutom kunna nyttja denna möjlighet när du har din arbetsgivare på annan ort eller kanske tom i ett annat land ökar meningsfullheten med dessa Företagshubbar än mer.

Under året har vi aktivt arbetat tillsammans med The Remote Lab i Östersund. "Labbet" är en kunskapsnod och utvecklingshub för framtidens distansoberoende arbete. Vi ser kopplingar till såväl länets tillväxt, global omvärldsbevakning, forskning och kunskapsförsörjning med direkt nytta för vår egen affärsutveckling och våra framtida arbetssätt. Distansoberoende arbete i ett län där människor flyttar för livsstilens skull ser vi som nyckeln till ökad inflyttning med bibehållen sysselsättning för hållbar tillväxt och utveckling av Jämtland och Härjedalen som resultat.

Utmärkelser och stipendier

Vi vill uppmärksamma personer och företag i vårt län som bidrar till kreativitet, innovation och hållbarhet och som är goda förebilder för andra. Därför delar vi ut en rad stipendier och utmärkelser årligen. Vi har valt att samarbeta med Ung Företagsamhet i Jämtlands län där vi också delar ut priset Årets UF-företag i Jämtland. Vi tycker det är viktigt att inspirera unga personer att driva företag och hjälpa dem förbereda sig för arbetslivet. Andra stipendier som delas ut är Årets barnrättsskämpe, Årets Ungdomsledare, Årets hållbara företag, Hållbarhetsinspiratör i Härjedalen samt Årets bilplåtverkstad, det senare även det ett hållbarhetspris.

I stället för en julkapp till våra medarbetare delar vi ut Årets julgåva, vilket sker genom att alla medarbetare har möjlighet att lämna förslag på mottagare och därefter rösta. Detta år blev Värme kyrkan mottagare av gåvan, en gåva som alltid går till en lokal förening eller företag.

Fokusområdet Människor & samhälle bidrag till de Globala målen – Agenda 2030

Genom vårt eget skadeförebyggande arbete mot trafikskador och olyckor samt via forskningsfondens projekt kring oskyddad trafikant och vårt interna arbete med att vara en attraktiv och hälsofrämjande arbetsplats bidrar vi till både mål 3.4 (stärka psykisk hälsa och motverka livsstilssjukdomar) och mål 3.6 (minska antalet trafikolyckor). Vi bidrar även

till mål 3.4 genom vårt samhällsengagemang där vi bland annat uppmuntrar barn och ungdomar till fysisk aktivitet samt främjar satsningar som bidrar till att öka psykisk hälsa. Våra samhällsengagemangssatsningar på exempelvis integration och trygghet samt barn- och ungdomsverksamhet bidrar till mål 10.2 (att främja inkludering).

Miljö- & klimatansvar

Vårt ekologiska och miljömässiga fokus handlar om att reducera vår direkta och indirekta klimatpåverkan och påverkan på den biologiska mångfalden. Genom vårt skadeförebyggande arbete, med att ställa krav på leverantörer, våra riktlinjer för inköp och resor, klimatanpassning och en medveten kapitalförvaltning påverkar vi vår miljö positivt och minskar vår negativa klimatpåverkan.

Skadeförebyggande och skadereglering

Varje år inträffar ett stort antal skador som orsakar lidande och kostnader för våra kunder. Vi ser det som vårt ansvar som försäkringsbolag att verka för att förebygga dessa och vi vet att den bästa skadan för såväl människan som miljön är den som aldrig inträffar. Genom att arbeta skadeförebyggande kan vi bidra positivt ur såväl ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Vi lägger därför stor vikt vid skadeförebyggande insatser som ingår i vår långsiktiga strategi som tagits fram till 2025.

Även under 2022 har de digitala informationskanalerna varit extra viktiga. I stort sett varje vecka har vi lagt ut skadeförebyggande tips på vår Facebooksida och vi har gjort riktade utskick med skadeförebyggande information till våra privat-, lantbruks-, företags- och motorkunder löpande under året. Vi har genom pressmeddelanden skickat ut skadeförebyggande information gällande bland annat brand, snötryck och stöld och samarbetat med andra samhällsaktörer som Polis och Räddningstjänst för att minska skador.

Vi arbetar med lokala skadeförebyggande åtgärder där vi utifrån det geografiska informationssystemet (GIS) kan identifiera vilka risker som finns i olika geografiska områden. Utifrån informationen och identifieringen av risker i respektive område kan vi vidare informera invånarna, kommuner och myndigheter kring vilka risker som finns i ett specifikt område samt vilka åtgärder som bör göras för att förebygga dessa. Arbetet med att lägga in rätt uppgifter som

rör fastighetsbeteckningar och fastighetsnycklar fortsätter under 2021. Dessa uppgifter blir viktigare framöver då vi kommer använda GIS (Geografiskt informationssystem) mer och mer i det skadeförebyggande arbetet.

Vi deltar aktivt i Forskningsfondens arbete framför allt när det gäller forskning kopplat till områdena skadeförebygg och skadereglering. Det kan vara exempelvis tester av tätskikt och vattenfelsbrytare eller mer faktabaserade undersökningar vilken miljöpåverkan det får om vi använder begagnade delar vid reparation av bilar. Resultatet tar vi vidare och kommunicerar lokalt, både internt och externt. Under 2021 har vi bedrivit huvuddelen av vårt skadeförebyggande arbete inom ramen för en matrisfunktion, Forum Skadeförebygg, där vi samlat kompetens och erfarenhet från försäkringsverksamheten tillsammans med kommunikation. Arbetet inom Forum Skadeförebygg har inneburit en höjd aktivitetsnivå avseende vårt skadeförebyggande arbete där kommunikativa insatserna kombinerats med mer praktiska insatser såsom Trygghetsgenomgångarna. Vi har levererat tre uppskattade avsnitt i vår kunskapsserie om skadeförebygg: åska, vatten och brand. Målgruppen har varit alla anställda, men materialet och filmerna har kunnat återanvändas externt, exempelvis i olika sociala medier, där de också rönt stor uppskattning. Den största enskilda aktiviteten har givetvis varit Höstfesten där temat var just skadeförebygg.

Skadeförebyggande åtgärder	2019	2020	2021	Mål 2022	SDG
PRIVATKUNDER					
Genomförda Trygghetsgenomgångar	128*	241	307**	350	12.2
FÖRETAGSKUNDER					
Skadeförebyggande besiktningar	100	104	81**	100	12.2
LANTBRUKSKUNDER					
Skadeförebyggande besiktningar	50	72	69**	100	12.2

*Ausaknad av resurs under större delen av året.

** Till följd av Covid-19 och FHM rekommendationer genomfördes ett antal av dessa digitalt

	2019	2020	2021	Mål 2025	SDG
Andel begagnat hos bilplåtverkstäderna [%]	19	19	17 (12)*	bättre än snittet i LF-gruppen	12.4
Andel plastreparationer hos plåtverkstäderna [%]	24	25	28 (21)*	bättre än snittet i LF-gruppen	12.4
Digitala skadeanmälningar egen affär [%]	32	34	48 (36)*	bättre än snittet i LF-gruppen	12.4
Andel MEPS vid vattenskador	23	93	100 (75)*	bättre än snittet i LF-gruppen	12.4

* Inom parentes anges snitt i LF-gruppen för aktuellt år

Brandsäkerhet

I det skadeförebyggande arbetet har vi identifierat att vi ska arbeta med att förebygga bränder och vattenskador i vårt län som ett viktigt bidrag till klimatet och miljön. Bränder är inte bara förödande för våra kunders trygga vardag utan är även kostsamma och har en allvarlig miljöpåverkan. En villabrand motsvarar ungefär fem varv runt jorden med en bensindriven bil i koldioxidutsläpp. Varje år tillgodoser vi därför våra kunder med ett stort antal brandsläckare och brandvarnare.

Miljöfarligt avfall

Under 2020 kunde vi erbjuda våra lantbrukskunder en möjlighet att återvinna miljöfarligt avfall och metallskrot. Erbjudandet gick under namnet Återvinningshjälpen och kunde genomföras genom ett samarbete med det lokala återvinningsföretaget Lundstams Återvinning AB. Mängden insamlat skrot och farligt avfall halverades jämfört med 2020 års initiativ. Det innebär att mängden besparad CO₂ i stort sett halverades från 642 till 292 ton CO₂-eq, för 2021. Besparad CO₂ per ton avfall var samma som under 2020. Återvinningshjälpen är unik ett unikt erbjudande för Länsförsäkringsgruppen och erbjuds inte av något annat försäkringsbolag.

Naturskador

Under 2021 drabbades Länsförsäkringar Jämtland av naturskador till en kostnad av 13,6 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år. De skador som drabbat oss har framför allt varit kopplade till vinter-, åsk- och översvämningsskador. I vinterskador ingår fryss- och snötrycksskador där frysskador stod för nästan 50 % av de totala skadekostnaderna, jämfört med 30% förra året. Frysskadorna har i många fall handlat om att värmepumpar inte klarat kylan, att det saknats annan värmekälla eller att tillsynen av fastigheten varit bristfällig. Åskskador utgör ca 20 % av de totala skadekostnaderna. De drabbar oftast privata fastigheter på landsbygden. En del av skadorna beror på att klimatet förändras men också för att vi har mer åskkänsliga produkter i våra hem. Skador orsakade av översvämningar uppgick till ca 10 % av naturskadekostnaden, vilket innebär en minskning från föregående år.

Det som sticker ut under 2021 är snöbrottsskador, toppbrott, på skog. Antal snöbrottsskador uppgick till 45 stycken, vilket bedöms vara det högsta antalet skador hittills under en vintersäsong. Orsaken till skadorna antas vara kopplat till att tidig snö frös fast i träden, vilka sedan knäcktes när mer snö kom senare på säsongen. Under året har antalet sorkar varit stort, vilket kan leda till att vi kommer se skador på skogsföryngringar under 2022.

Under året har vi fortsatt ta fram skadeförebyggande informationsfilmer om naturskador bland annat åsk- och snötrycksskador. Vi har samverkat med kommuner och aktörer i länet avseende anpassning till ett förändrat klimat. Bland annat har vi svarat på remisser gällande klimatanpassning och företagande i ett förändrat klimat samt fört dialog med kommuner om vikten av att ta hänsyn till klimatrisker i plan- och byggprocessen. I dialogen utgår vi från Länsförsäkringars gemensamma vägledning avseende stigande hav, skyfall, höga flöden och jordskred.

Klimatriskanalys

Under året har vi fortsatt det arbete som inleddes 2020 med att identifiera den påverkan som klimatrisker har på vår verksamhet. Arbetet syftar till att kartlägga konsekvenser till följd av såväl fysiska risker som omställningsrisker. Fysiska klimatrisker handlar till exempel om fler inslag av extremväder, torka och höjda havsnivåer medan omställningsrisker omfattar regulatoriska, politiska och marknadsmässiga förändringar som relaterar till övergången mot ett koldioxidsnålt och hållbart samhälle.

Under 2021 har vi utgått ifrån två klimatscenarier redovisade i årets ICCP:s rapport *Klimat i förändring 2021 - Den naturvetenskapliga grunden*, och hur de relaterar till Parisavtalets mål om en maximal global uppvärmning på 2°C år 2045. På kort sikt bedöms de båda scenarierna ha samma påverkan på bolaget medan riskerna ser olika ut på längre sikt, om Parisavtalets målsättning inte uppnås. Arbetet visar på vikten av att fortsätta bolagets hållbarhetsarbete och att

kontinuerligt utveckla analysarbetet för att kunna beakta ny kunskap om klimatfaktorer, hur de samverkar med varandra samt vilka konsekvenser som kan uppstå. Arbetet kommer att fortsätta att fördjupas under 2022.

Medvetna inköp

Vår vision om hållbart företagande sträcker sig vidare utanför vårt bolags gränser. Att i största möjliga mån säkerställa en hållbar leverantörskedja är väsentligt för att vi ska kunna leverera trygga och kvalitativa tjänster till våra kunder. Detta innebär att vi tar ansvar för att våra största leverantörer har en hög social standard med schyssta arbetsvillkor, en stabil ekonomi och god kreditvärdighet samt tar ansvar för den miljöpåverkan deras verksamhet ger upphov till. Vi vill att våra leverantörer delar våra värderingar och kan leva upp till vårt varumärke, både när det gäller vid såväl stora som små inköp av varor och tjänster.

Skadereparatörer

Vi har ingått avtal med ett stort antal lokala leverantörer som reparerar våra kunders egendomsskador. Exempelvis reparerar ett flertal plåtverkstäder i länet våra kunders bilar och lokala entreprenörer hanterar vattensskador och brandskador på fastigheter. Dessa leverantörer har en nära kontakt med våra kunder och representerar därmed oss i hög grad. Att de arbetar ansvarsfullt, noggrant och resurseffektivt har en betydlig påverkan på miljön och på kostnaden för kunden. Vi ställer därför höga krav och ger tydliga instruktioner gällande sådant som materialval, reparationsmetoder och återvinning. I våra avtal framgår det att leverantören ska tillämpa gällande miljölagstiftning samt ha ett aktivt miljöarbete. Om företaget i dagsläget inte arbetar utifrån miljömål, ska de ta fram dessa innan avtalet blir giltigt.

För att kontrollera att våra leverantörer uppfyller våra gällande miljö- och kvalitetskrav har vi rätt att genomföra slumpmässiga stickkontroller av en tredjepartsgranskare. Tredjepartsgranskning och stickprovskontroller genomförs årligen på samtliga av våra plåtverkstäder. Vid de fall där det framkommer brister utifrån stickkontrollerna skickar vi tillbaka detta till kunden så att verkstaden får göra arbetet på nytt på ett sätt där kraven uppfylls.

Eftersom en viktig leverantör är de plåtverkstäder som reparerar våra kunders fordonsskador har vi tagit fram ett program för miljö- och kvalitetscertifiering. Verksamheten ska enligt kraven för certifiering utvecklas i en gynnsam riktning när det gäller säkerhet, miljö, kvalitet och effektivitet. Sedan 2015 har vi även delat ut utmärkelsen Årets bilplåtverkstad, baseras på tre parametrar; andel begagnade delar i reparationer, andel plastreparationer och kundens bedömning av verkstaden. På detta sätt kan vi vidare hjälpa och motivera kunderna till att göra mer miljövänliga val.

Vi ställer krav på att våra avtalade byggentreprenörer ska jobba utifrån Länsförsäkringars gemensamma arbetssätt bygg (GAB) och kalkylsystemet MEPS. Ett arbetssätt där vi framöver kommer att kunna mäta reparationernas miljöpåverkan samt ge kunden möjlighet att följa reparationsarbetet. Det ger oss möjlighet att påverka och vägleda våra leverantörer till att minska sin miljöpåverkan, öka kvaliteten på utfört arbete och säkerställa långsiktig ekonomi. I nuläget pågår utveckling av MEPS för att kunna följa miljöpåverkan utifrån flera perspektiv. Bland annat har Svensk Försäkring och IVL Miljöinstitutet ett samarbete där man kombinerar data från MEPS med klimatdata. Vi har valt en strategi att jobba med lokala entreprenörer och har avtalat ett 20-tal lokala byggentreprenörer vilka de flesta sedan en lång tid tillbaka är våra förtroendeentreprenörer. Genom att använda lokala leverantörer kan vi minska avstånden och resorna som sker till skadorna, då dessa både är miljö- och kostnadskrävande. Det innebär även att vi stimulerar företagandet i länet, och skapar arbetstillfällen.

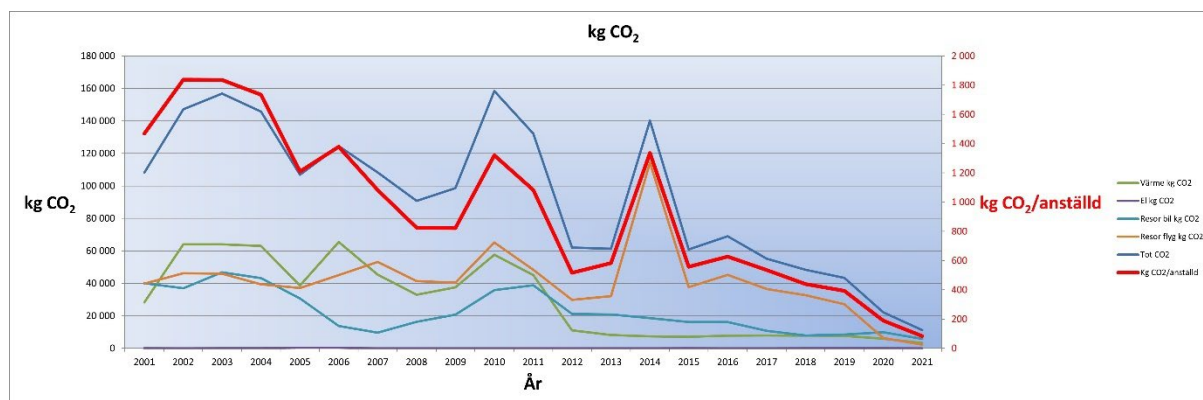
Inom området effektiva och transparenta institutioner utvecklas en digital lösning som går under namnet Följa Skada. Lösningen innebär att kunder som drabbats av en fordonsskada eller byggskada hela tiden kan följa sitt skadeärende via dator, mobil eller surfplatta.

Riktlinjer för inköp

Vår inköspolicy reglerar hur vi ska agera och ställa krav vid inköp av varor och tjänster. I policyn stipulerar vi att alla typer av inköp och upphandlingar av varor och tjänster inom Länsförsäkringar Jämtland ska vara så hållbara som möjligt och i först hand stödja det lokala näringslivet och dess utveckling. Med hållbara inköp menas att ekologiska ekonomiska och sociala aspekter ska beaktas. Vårt förhållande till leverantörer och samarbetspartners regleras i vår uppförandekod och beskriver bland annat att upphandlingen av externa tjänster ska ske utifrån affärsmässiga principer. Vi ska alltid hålla en hög affärsetik, vilket innebär att anställda inte får utnyttja sin position otillbörligt eller ta emot otillåtna gåvor eller förmåner. Vid tillfälle för kontraktsskrivning med potentiella leverantörer för vi en dialog angående våra avtalsvillkor som bland annat inkluderar hållbarhetsfrågor och krav på miljöarbete.

Anpassning till klimatförändringar

Vi arbetar med åtgärder för att minska både länets och vår egen verksamhets klimatpåverkan. Detta genom att engagera oss i ett flertal initiativ och event som avser att höja kunskapsnivån och att skapa ett engagemang som leder till konkreta handlingar. Vår egen klimatpåverkan minskar vi genom främst medvetna inköp, resor och energiförbrukning.

Man kan tydligt se topparna 2010 och 2014 då vi genomförde gemensamma utlandsresor med bolaget. Årets siffror är inte jämförbara med tidigare års siffror på grund av Corona-pandemin.

Vår verksamhets klimatpåverkan

Vårt övergripande miljömål är att minska utsläppen av växthusgaser. Vi följer därför årligen upp CO₂ utsläppen som vår egen verksamhet genererar. Mål finns kopplat till vår verksamhets klimatpåverkan att under året minska våra interna utsläpp med 10% samt minska antalet flygresor med 10%.

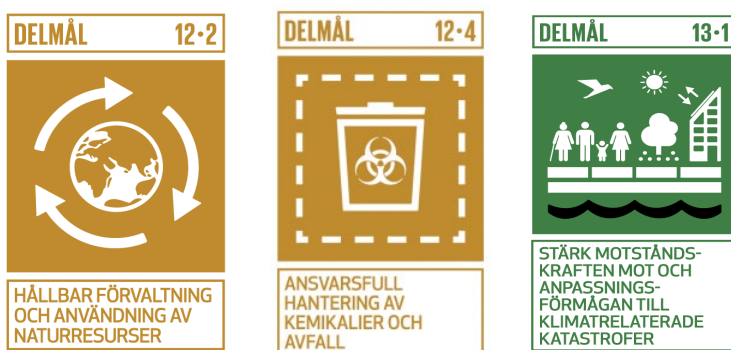
Under hela 2021 påverkades verksamhetens normala förutsättningar starkt av pandemin samt till viss del av den ombyggnad och renovering av kontoret Borgens 7 som genomfördes. Värdena är därför inte jämförbara med ett normalår. Under tiden för ombyggnad var kontoret obemannat och verksamheten evakuerad till tillfälliga lokaler på Stadsdel Norr. Ombyggnaden färdigställdes i april 2021.

Under det senaste normalåret (2019) var de interna CO₂-utsläpp 43.291 kg CO₂ (393 kgCO₂/anställd) vilket kan jämföras med 2021 års motsvarande värden på 11.143 kg CO₂ (84 kgCO₂/anställd), dvs ca 25% av ett normalår. Den största minskningen beror på en kraftig minskning av flygresandet som bidragit med en minskning på 24.983 kg CO₂ under 2021. Under 2021 var resandet i förhållande till det senaste normalåret (2019) följande. Bil 51%, flyg 7%, tåg 7%. Noteras kan att totala resandet med flyg och tåg ökat från 2017 till 2019 med 19% men flyget minskade under samma period med drygt 6%.

Inför ombyggnationen satte vi som mål att 70% av det byggmaterial som byggtreprenören väljer ska tillhöra grön kategori i byggvarubedömningen. Utfallet av detta kommer redovisas 2022. Vår egen fordonsflotta består sedan hösten 2021 av fyrapoolbilar som alla är plug-in hybrider, samt elva miljöklassade förmånsbilar (hybrider och plug-in hybrider) och två som hålls inom ramen för vårt eget krav på maximalt koldioxidutsläpp om 140 gram CO₂/km.

Fokusområdet Miljö och klimatansvars bidrag till globala målen

Genom att göra delreparationer, ställa krav på hantverkare och bilverkstäder att reparerar med hållbara metoder, där hänsyn tas till exempelvis säkerhetsaspekter och återbruk, samt arbeta med skadeförebyggande åtgärder bidrar vi till mål 12.2 och 12.4 att hushålla med resurser samt minska avfall. Även vårt aktiva arbete med att höja kunskapen internt om mer hållbara beteenden innebär att vi bidrar till detta mål. Vårt arbete med klimatanpassning tillsammans med bland annat kommuner, regioner och länsstyrelsen har en tydlig koppling till mål 13.1 att öka motståndskraften för klimatförändringar. I och med att klimatförändringar är vår tids största utmaning är arbetet med att minska utsläpp av växthusgaser samt att klimatanpassa vår egen och våra kunders vardag väldigt viktigt för oss. Där ser vi att vi även kan bidra till målet med våra tips och råd kring hur kunder kan minska risken av att drabbas av naturskador.

Ansvarsfulla kundrelationer & affärer

Som aktör i bank- och försäkringsbranschen är det en hygienfaktor för oss att vi bibehåller en ekonomisk stabilitet, säkerställer en hållbarhetsinriktad och ansvarsfull kapitalförvaltning och att vi alltid agera affärsetiskt. Vi har produkter och tjänster som ger ekonomisk trygghet både för privatpersoner och företag och prioriterar ett hållbarhetsarbete med tydlig koppling till vår affär och verksamhet, som därmed bidrar till lönsamhet och tydligt minskade skadekostnader.

Ansvarsfull rådgivning

Vi vill att våra kunder ska uppleva att vi erbjuder en ansvarsfull och personlig rådgivning. För att uppnå detta är det viktigt att vi upplevs som ett hållbart företag. Vi behöver också ta hänsyn till våra kunders olika behov i utvecklingen av våra kunderbjudanden och upprätthålla ett högt engagemang hos våra medarbetare. Vår affär är en affär för hållbarhet. Vår kommunikation präglas av skadeförebyggskunskap och trygghet för att påverka mot ett mer hållbart samhälle. Under året har vi påbörjat ett arbete med att utveckla och förbättra hela konceptet med att skapa kommunikationskopplingen mellan vår verksamhet och hållbarhet.

De första delarna av EU:s nya regelverk kring en hållbar finansmarknad har trätt i kraft under 2021, vilket berört oss genom vår informationsgivning till kund. För att möta våra kunders specifika och ökande krav kring hållbarhet har medarbetare som arbetar med sparanderådgivning genomgått särskild utbildning och certifiering. Fortsatt utbildning samt ytterligare anpassning av verksamheten kommer att ske under 2022 i takt med att nya regelverk och krav implementeras.

Kunddialog

För att följa kundernas upplevelse av oss och fånga upp eventuellt missnöje har vi under året jobbat med två typer av mätningar. Dels ger vi kunderna möjlighet att tycka till om den kontakt som de haft med oss i direkt anslutning till ett kundmöte. Resultatet har under året varit på en hög stabil nivå.

Det finns givetvis många kunder som vi inte har någon direkt kontakt med under ett år, därför har vi under året skickat ut en kort undersökning via e-post till samtliga kunder som vi har kontaktuppgifter till där vi frågar om kundernas rekommendationsvilja. Denna mätning kallas för RelationsNPS. Missnöjda kunder har vi kontaktat via telefon vilket har visat sig vara mycket uppskattat av kunderna och gett oss insikter kring vad vi kan jobba med att förbättra.

Under 2022 kommer vi åter igen genomföra en bolagsövergripande NKI-mätning där kunderna intervjuas via telefon vilket ger oss djupare förståelse för olika kundgruppers upplevelse av oss.

Guldkunder

Lojala kunder är strategiskt viktiga både för vår lönsamhet och vår kundnöjdhet. Enligt våra kundundersökningar utgör vår nöjdaste kundgrupp Guldkunder, vilket är en privatkund som både är boendeförsäkring- och bankkund med tillhörande sparande. En Guldkund belönas med exempelvis rabatt på försäkringar, ett kostnadsfritt bankkort och andra förmåner.

Kundnöjdhet och kundlojalitet	2019	2020	2021	Mål 2022	SDG
Nöjd Kund Index (NKI)	75,5	75	75,2	76	16.6
Engagemang [%]	89,5	92	92,5	94	16.6
Net Promoter Score (NPS) [%]	54*	50,9	50	56	16.6
Antal Guldkunder [antal]	5 634	6 040	6 553	7000	-

Kundernas tillgång till våra bank- och försäkringstjänster	2019	2020	2021	Mål 2022	SDG
Svarstider Telefoni [%]	-	91	85% (f)** inom 120 sek	90%(f)** inom 120 sek	16.6
Svarstider Mail/Säkra meddelanden [%]	-	91 (f)** 62(b)*** inom 24h	91% (f)** 90% (b)*** inom 24h	90% inom 24h	16.6
Antal kundbesök företag och lantbruksförsäkring (fysiska & digitala)	-	934 st* mål 2 000	535 st (f)**/* mål 1 920	1 920 varav 20% digitala (f)**	16.6
Korrekt utförd rådgivningsdokumentation [%]	-	93 (f)** 90 (b)*** mål 90%	88% (f)** mål 90%	95% (f)** 90%(b)***	16.6

* Pga rådande pandemirestriktioner ersatte telefonmöten fysiska besök

** försäkring

*** bank

Digital transformering

De digitala kanalerna hamnar allt mer i centrum i kundmötet vilket ger oss och våra kunder en möjlighet att mötas på ett effektivt sätt. Det mänskliga mötet kommer att finnas kvar, men det kommer att förändras. Eftersom uppgifter som tidigare hanterades manuellt nu kan skötas automatiskt blir vi betydligt mer effektiva. En ökad digitalisering gör det även möjligt för oss att informera våra kunder i rätt tid och på rätt sätt, vilket kan leda till mer värdeskapande kundrelationer. Detta innebär bland annat att kunder som tecknar en boende- eller bilförsäkring får skadeförebyggande tips, avtalsmässig information, erbjudanden med rätt tajming och med ett kvalitativt och lokalt innehåll.

Under året har vi fortsatt med digital avtalssignering till våra leverantörer för att underlätta processen för båda parter samt minska pappersanvändningen. Utöver det har vi fortsatt den interna digitaliseringen genom att även införa digitala lösningar vid exempelvis interna attester. Vi har ett långsiktigt mål å att 50% av alla skadeanmälningar skulle göras digitalt, utfallet 2021 blev 48%. Ett nytt sätt att följa de digitala skadeanmälningarna är framtaget gemensamt i Länsförsäkringsgruppen, inte minst för att möjliggöra benchmark. Med den mätmetoden har vi en andel på 48% digitalt anmälda skador och enligt benchmark låg vi på placering 2 av 23 Länsförsäkringsbolag. För 2022 fortsätter vi arbeta mot vårt mål att 50% av skadeanmälningarna ska göras via de digitala kanalerna.

Inom AO Försäkring har ytterligare en process robotiserats under 2021. Det handlar om nyteckning av Gravidförsäkring Bas och Plus när köp sker via vår webbplats. Roboten klarar av att hantera såväl att teckna försäkring som att uppfatta när försäkring inte ska tecknas, till exempel när en gravidförsäkring redan finns. Robotiseringen beräknas ge en besparing på några arbetstimmar i månaden vilket kommer att öka när försäljningen via webbplatsen ökar.

Ansvarsfulla och hållbarhetsinriktade investeringar

Vi vill uppnå en positiv tillväxt men inte på bekostnad av en sund lönsamhet. Bolagets övergripande mål är att säkerställa att vid varje tillfälle kunna uppfylla åtagandet gentemot försäkringstagarna. För att kunna uppfylla detta är det viktigt att våra placeringar görs både aktsamt och med ett balanserat risktagande. Målsättningen för vår kapitalförvaltning ska vara att eftersträva en stabil avkastning över tid och bidra till hållbarhetsinriktade överenskommelser såsom Parisavtalet avseende klimatet och ett urval av FN:s globala mål. För att uppnå detta anser vi

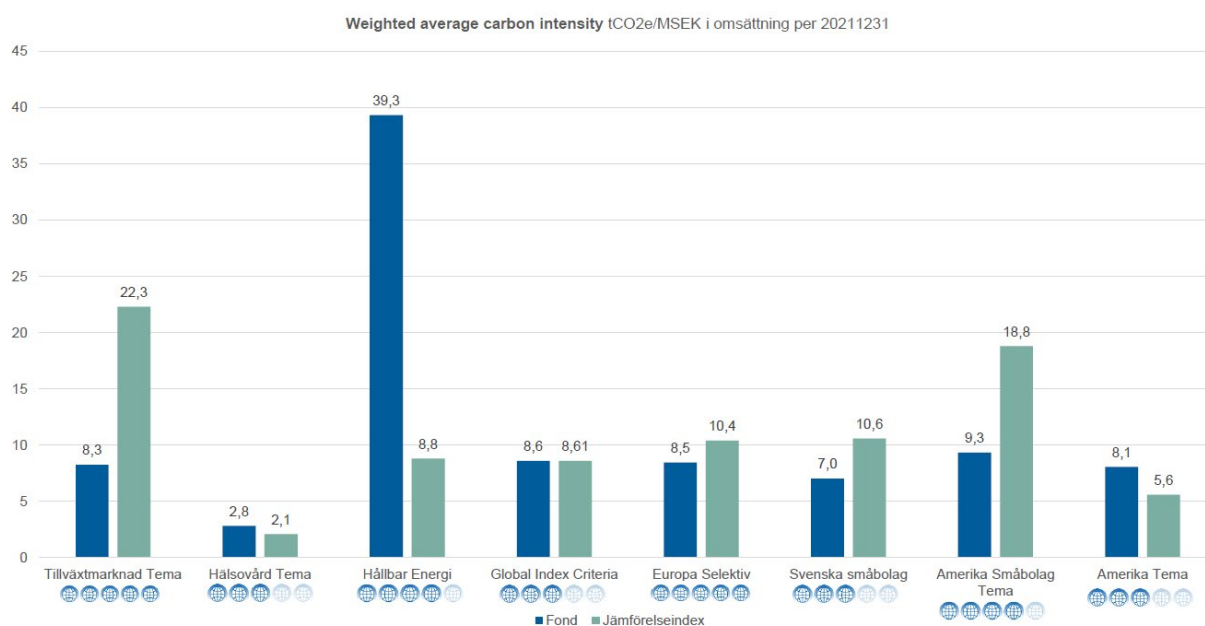
att det är viktigt att ta hänsyn till varje placerings hållbarhetsprestanda. Utgångspunkten är att bolag som aktivt arbetar med hållbarhet, exempelvis genom miljö- och etikfrågor eller aktivt arbetar med omställning mot mer hållbar produktion, skapar bättre förutsättningar för en långsiktigt god utveckling.

Placeringsriktlinjer

Vi investerar en stor del av vårt kapital i noterade aktie- och räntefonder som har innehav i bolag över hela världen. Det medför en ökad risk för oss att någon av dessa bolag har verksamheter som kränker mänskliga rättigheter, agerar korrupt eller på annat sätt inte agerar hållbart. För att minska denna risk arbetar vi i enlighet med FN:s principer för hållbara försäkringar (PSI) och riktlinjer för ansvarsfulla investeringar (PRI). De förvaltare som vi anlitar har skrivit under PRI samt FN-initiativet Global Compact och innehav som kan associeras till en kränkning av dessa konventioner ska avyttras. Två gånger om året görs en genomlysning av fondernas bolagsinnehav utifrån UN Global Compacts fyra principiella områden mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och korruption. De förvaltare vi anlitar integrerar miljö-, sociala- och bolagsstyrningsfrågor- vilka vanligen benämns ESG-i sina investeringsprocesser, analyser och investeringsbeslut. Tillvägagångssättet kan skilja sig åt beroende på vilka tillgångsslag som är aktuella och väljer bort, väljer in och bedriver påverkansarbete beroende på förvaltningsinriktning.

Vi har en placeringsriktlinje och etiska riktlinjer som revideras årligen och tydliggör att kapitalförvaltningen ska arbeta för en god avkastning och samtidigt bidra till ett mer hållbart samhälle. Under året har ett arbete påbörjats i Länsförsäkringsgruppen om en gemensam syn på ansvarsfulla investeringar. Bland annat har förslag tagits fram på principer för hur kapitalförvaltningen kan behöva arbeta för att uppfylla framtida lagkrav avseende bland annat rapportering och uppföljning av ansvarsfulla investeringar. Utifrån detta arbete har vi uppdaterat vår placeringspolicy, våra placeringsriktlinjen och arbetsinstruktioner.

Genom vårt nära samarbete med fondförvaltarna kan vi även stämma av våra placeringars koldioxidavtryck jämfört med liknande fonder på marknaden. Utöver att mäta fondernas klimatpåverkan, tilldelas fonderna ett hållbarhetsbetyg i form av 1 till 5 glober. Antalet glober som fonden tilldelas baseras på börsföretagens risktagande för att råka ut för skandaler, oavsett branschtillhörighet fem glober innebär lägst riskaptit.

Fondernas koldioxidaavtryck mätt i ton CO₂/msek omsättning

Utöver ovanstående investeringar investerar vi även i länsförsäkringsgruppens egen aktiefond, Länsförsäkringar Sverige Aktiv som har fyra hållbarhetsglober och är dessutom Svanenmärkt. De Svanenmärkta fonderna syftar till att fondförvaltaren ska använda kapitalet och ägandet för att påverka de företag som fonden investerar i att utvecklas i en mer hållbar riktning. Länsförsäkringar Jämtland investerar också i räntefonder. De räntefonder som finns i vår placeringsportfölj innehåller gröna obligationer enligt nedan:

Fonder	2021	2020
Företagsobligationsfond	43,2%	28,24%
Företagsobligationsfond IG	27,0%	20,8%
Institutionell Korträntefond	13,8%	14,6%
Ränteavkastningsfond	34,8%	19,6%

Länsförsäkringar Jämtland är tillsammans med ett antal länsförsäkringsbolag ägare i Humlegården Fastigheter AB (publ). Bolaget äger, förvaltar och utvecklar främst kontorsfastigheter i Stockholmsregionen. Humlegårdens affärsidé är att skapa långsiktiga och hållbara värden för kunder och ägare genom att utveckla och förvalta egna kommersiella fastigheter. Bolagets långsiktiga mål är att uppnå klimatneutralitet till år 2045 och minska energianvändningen med 32 % till 2030. Bolagets hållbarhetsstrategi består av fyra fokusområden: samarbeten, fastigheter, stadsmiljöer och medarbetare. Bolaget har högt ställda ambitioner inom respektive område. Humlegårdens hållbarhetsstrategi tar avstamp i tre grundprinciper som ska genomsyra allt hållbarhetsarbete oavsett fokusområde: Skapa förutsättningar, Begränsa påverkan och Driva utvecklingen. De har även förtydligat hur långsiktiga mål och hållbarhetsstrategins fokusområden är kopplade till de Globala målen. Humlegården fastigheter har varit medlem i UN Global Compact sedan den 17 maj 2017 och skickar årligen in en CoP (Communication on Progress) till FN som beskriver bolagets bidrag till hållbar utveckling. Humlegården har som strategi att öka andelen gröna obligationer och även andelen gröna banklån och under hösten 2021 uppnåddes målet att 100 procent av bolagets totala finansiering är grön. Fastigheterna i förvaltningsbeståndet miljöcertifieras också enligt den internationella standarden BREEAM In-Use, med ambitionen att som lägst uppnå nivån Very Good inom förvaltningsdelen av certifieringen och andelen miljöcertifierade fastigheter uppgår till 91% av LOA (lokalearea).

Hällefors Tierp Skogar AB är ett skogsbolag där Länsförsäkringar Jämtland är delägare tillsammans med andra länsförsäkringsbolag. Hällefors Tierp Skogar har som mål att uthålligt och med hänsyn till skogens alla värden förvalta skogsinnehavet så att ägarna får god avkastning och att samhället kan utvecklas positivt. Detta innebär att bolaget vill slå vakt om en hög produktion av värdefullt virke samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas. De övergripande målen är att öka tillväxten av grova, raka barrträd med kort tillväxttid och låg risk för skador, så att upptaget av Co2 och den ekonomiska avkastningen växer. Skogsbruket ska tillsammans med floran och faunans naturliga migration bidra till en ökad mångfald av arter knutna till det skogsbeklädda landskapet. Bolaget ska arbeta innovativt med utveckling av befintliga och nya affärer och värden samt vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare och hög trivsel på arbetsplatsen. Bolagets skogsbruk är certifierat enligt FSC:s och PEFC:s svenska skogsbruksstandarder som bidrar till att konsumenter kan välja skogsprodukter som baseras på råvara från uthålligt brukade skogar. FSC och PEFC är ledande organisationer som utvecklar standarder för uthålligt skogsbruk. De balanserar och tar hänsyn till produktion, miljö och sociala aspekter kopplade till skogsbruk och handel med skogsprodukter. Bolagets skogars tillväxt tillsammans med substitutionseffekter från den skogliga råvaran minus våra utsläpp ger ett årligt upptag av koldioxid på ca 552 000 ton koldioxid. Genom skogsbruket bidrar bolaget till FN:s globala mål om biologisk mångfald, hållbar energi, förbättrat klimat, hållbar konsumtion och produktion, hållbar ekonomisk tillväxt och anständiga arbetsvillkor samt god hälsa och välbefinnande.

Lansa Fastigheter AB är ytterligare ett bolag som ägs gemensamt av länsförsäkringsbolagen och där Länsförsäkringar Jämtland är en av åtta delägare. Lansa Fastigheter har ett tydligt mål att vara marknadens mest gröna bostadsbolag och genom att förvärva, förvalta och utveckla moderna bostadsfastigheter bidra med samhällsengagemang i

storstadsområden och regioner i tillväxt. Lansa Fastigheters vision är "Det gröna fastighetsbolaget som får människor att känna sig stolta".

Lansa verkar för en långsiktig hållbarhet inom miljöområdet och skall säkerställa minimal miljöpåverkan. Därför köper bolaget bland annat all elenergi via gröna elavtal, leverantörer och samarbetspartners ska vara ISO14001 certifierade eller uppvisa likvärdiga krav och alla nyproduktioner eller ombyggnationer ska uppfylla något av de etablerade miljöcertifieringarna. Nuläget uppgår till 69% miljöcertifierade fastigheter och målsättningen för 2022 är att uppnå 97%. Bolaget har också ett långsiktigt mål på 100% grön finansiering där nuläget uppgår till 64%. Koldioxidpåverkan Scope 1 och 2 uppgår till 4,6 kg/BOA med en målsättning att under 2022 minska med minst 10% för att 2026 uppnå 2,0 kg/BOA.

Affärsetik

För att upprätthålla ett gott förtroende för vår verksamhet och finansmarknaden som helhet är det viktigt att vi har tydliga rutiner och riktlinjer avseende hantering av oegentligheter, både internt som externt. Om medarbetare har misstankar om oegentligheter som exempelvis rör brottslighet, liv och hälsa, arbetsmiljö, mutor och otillåtna förmåner eller allvarliga former av trakasserier och diskriminering kan vända sig till sin chef eller dennes överordnad. Misstankar kan också rapporteras till Compliance eller vd på valfritt sätt. Om medarbetaren önskar vara anonym så finns det även möjlighet till det. För att uppfylla nya krav för visseblåsning och säkerställa både intern och extern hantering av visseblåsningssärenden ser bolaget för närvarande över en leverantör som kan tillhandahålla ett säkert system för att hantera anonyma anmälningar.

Under 2021 har vi infört en *Uppförandekod* som även inkluderar etiska riktlinjer för att vägleda anställda i situationer att hantera osäkra situationer. I uppförandekoden finns avsnitt gällande tillåtna och otillåtna förmåner samt gåvor där vi beskriver vårt avståndstagande mot all form av korruption. Därtill finns en separat riktlinje i området för mer detaljerade regler och vägledning om gällande förmåner och gåvor. Uppförandekoden och riktlinjen ses över årligen och pågående är en utbildning till de som omfattas av koden.

Bolaget håller för närvarande på att ta fram en uppförandekod för leverantörer och samarbetspartners som en del kunna hantera korruptionsrisker förknippat med våra externa kontakter. Detta är ett led i arbetet som förs för att kunna efterleva de olika delarna i Näringslivskoden som förvaltas av IMM (Institutet Mot Mutor)

Fokusområdet Ansvarsfulla affärer & kundrelationer koppling till globala målen

Genom att tillgängliggöra finansiella tjänster, stötta lokala entreprenörer och ställa krav på våra bolagsinnehav samt leverantörer vill vi främja en ekonomisk tillväxt med schyssta arbetsvillkor i enlighet med mål 8.8 samt 8.10. Våra rutiner och riktlinjer avseende hantering av oegentligheter är viktiga för att upprätthålla ett gott förtroende och vara en tillförlitlig bank- och försäkringsverksamhet. Genom att ha detta på plats och att arbeta med att förhindra penningtvätt i kreditgivning, men även genom att utbilda våra anställda inom dessa frågor, bidrar vi till mål 16.5 och 16.6. Vi är även transparenta kring våra försäkringsvillkor och de krav vi ställer på leverantörer och bolag vi investerar i gällande mutor och korruption.

DELMÅL 8-8	DELMÅL 8-10	DELMÅL 8-7	DELMÅL 16-5	DELMÅL 16-6	DELMÅL 12-8
					
SKYDDA ARBETSTAGARES RÄTTIGHETER OCH FRÄMJA TRYGG OCH SÄKER ARBETSMILJÖ FÖR ALLA	TILLGÅNG TILL BANK- OCH FÖRSÄKRINGS TJÄNSTER SAMT FINANSIELLA TJÄNSTER FÖR ALLA	UTRÖTA TVÄNGSARBETE, MÄNNISKOHANDEL OCH BARNARBETE	BEKÄMPA KORRUPTION OCH MUTOR	BYGG EFFEKTIVA, TILLFÖRLITLIGA OCH TRANSPARENTA INSTITUTIONER	ÖKA ALLMÄNHETENS KUNSKAP OM HÅLLBARA LIVSSTILAR

Resultat och ekonomisk ställning

Premier

Premieinkomsten brutto uppgår till 564,3 (547,9) Mkr vilket är högre än föregående år. Den faktiska ökningen i premieinkomst jämfört med 2020 består både av premiejusteringar och av beståndsförändringar. Sammanlagd premieinkomst brutto framgår av följande tabell (Mkr).

Premieinkomst brutto	2021	2020
Direkt försäkring		
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	113,0	110,3
Företag, lantbruk, fastighet	166,3	160,7
Motorfordon	154,9	143,9
Trafik	69,1	67,0
Olycksfall	25,7	23,0
Summa direkt försäkring	529,0	504,9
Mottagen återförsäkring	35,3	43
Summa egen affär	564,3	547,9

Ersättningen för premier för avgiven återförsäkring uppgick till -49,0(-53,5) Mkr och premieintäkten för egen räkning uppgick till 504,4 (480,4) Mkr.

Marknad

Förändringarna i Länsförsäkringar Jämtlands försäkringsbestånd framgår av nedanstående tabell.

Antal försäkringar	2021	2020
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	44 792	44 166
Företag, lantbruk, fastighet	15 578	15 339
Motorförsäkring	84 784	81 997
Olycksfall	16 989	16 292
Summa direkt försäkring	162 143	157 794
Liv	21 243	21 629
Djur	30 622	29 269
Summa förmedlad försäkring	51 865	50 898
Summa direkt och förmedlad försäkring	214 008	208 692

Skador

Skadekostnaden brutto uppgick till 377,3 (369,7) Mkr. I denna kostnad ingår skaderegleringskostnader med 45,0 (41,0) Mkr. Återförsäkrars andel av skadekostnaden var -5,8 (0,8) Mkr och skadekostnaden netto blev 371,5 (370,5) Mkr.

Skadeprocenten totalt för egen räkning (f.e.r) uppgick till 73,6 (77,1) procent. Skadeprocenten f.e.r exklusive skadelivräntor blev 70,9 (74,8) procent och för den direkta affären f.e.r blev skadeprocenten 71,2 (74,6) procent. Den genomsnittliga skadeprocenten för den direkta affären under den senaste femårsperioden uppgår till 74,5 (76,0) procent. Länsförsäkringar Jämtlands skadefrekvens totalt 2021 för den direkta affären blev 107 (106) skador per 1 000 försäkringar. Skadeprocenten för mottagen återförsäkring uppgår till 65,5 (77,3) procent.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador f.e.r inklusive avsättning för skaderegleringskostnader resulterade i ett totalt avvecklingsresultat om 20,6 (16,9) Mkr, vilket har minskat årets

redovisade skadekostnad. Avvecklingsresultatet f.e.r exklusive skadelivräntor direkt affär uppgår till 32,9 (26,6) Mkr, uppdelat på direkt affär 20,3 (26,7) Mkr och mottagen affär 12,6 (-0,1) Mkr.

Kapitalförvaltning

Den direkta kapitalavkastningen efter avdrag för kostnader uppgick till 88,7 (14,3) Mkr. Orealiserade värdeförändringar netto i placeringstillgångarna blev sammantaget 357,7 (228,4) Mkr. Den totala kapitalavkastningen uppgick till 446,4 (242,7) Mkr.

Verkligt värde på Länsförsäkringar Jämtlands placeringstillgångar, inklusive likvida medel, uppgick vid verksamhetsårets slut till 3 933,4 (3 416,1) Mkr enligt följande struktur (Mkr).

	2021 Verkligt värde	Andel %	2020 Verkligt Värde	Andel %
Byggnader och mark	101,1	2,6	101,4	3
Aktier i intressebolag	837,7	21,3	778,9	22,8
Aktier och andelar	2 070	52,6	1 736,3	50,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810	20,6	739	21,6
Lån m.m.	0	0	0	0
Summa placeringstillgångar exkl. likvida medel	3 818,8		3 355,6	
Likvida medel	114,6	2,9	60,5	1,8
Summa placeringstillgångar inkl. likvida medel	3 933,4	100	3 416,1	100

Resultat

Försäkringsrörelsens tekniska resultat i koncernen uppgick till 35,4 (14,9) Mkr. Totalkostnadsprocenten uppgick till 97,2 (98,8) procent, varav skadeprocent 73,6 (77,1) procent och driftkostnadsprocent 23,6 (21,7) procent.

Resultat för finansrörelsen och förmedlad affär uppgick till 413,9 (231,0) Mkr. Det sammanlagda resultatet blev 449,3 (234,0) Mkr före skatt. Efter skatt uppgick årets resultat till 385,9 (207,8) Mkr.

Resultatet av årets verksamhet och den ekonomiska ställningen den 31 december 2021 för koncernen Länsförsäkringar Jämtland och moderbolaget framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Uppgifterna avser koncernen.

Belopp i Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	504,4	480,4	460,8	453,4	436,3
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	23,1	11,7	18,2	17,4	12,4
Försäkringsersättningar f.e.r.	-371,5	-370,5	-373,2	-337,3	-341,1
Driftkostnader	-119,0	-104,1	-95,2	-85,1	-78,8
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring	37	17,5	10,6	48,4	28,8
Återbäring	-	-	-40,0	0	0
Övriga tekniska kostnader	-1,6	-2,6	-2,0	-1,6	-1,9
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	35,4	14,9	-31,4	46,8	26,9
Återstående kapitalavkastning	423,4	231	407,3	78,2	190,3
Övriga intäkter och kostnader	-9,5	-11,9	-5,9	1,6	-2,1
Resultat före dispositioner och skatt	449,3	234,0	370,0	126,6	215,1
Årets resultat	385,9	207,8	332,0	119,4	166,3
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar verkligt värde	3 819,3	3 355,6	3 095,7	2 561,7	2 470,5
Premieinkomst f.e.r.	515,3	494,4	465,9	458,8	447,9
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 169,2	1 131,0	1 102,0	1 046,6	1 013,1
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	2 594,2	2 208,5	2 000,4	1 591,3	1 434,4
Uppskjuten skatt	268,9	228,3	205,4	240,7	280,2
S:a konsolideringskapital	2 863,1	2 436,8	2 205,8	1 832,0	1 714,6
Konsolideringsgrad i procent	556	493	473	399	384
Kapitalbas	2 705,9	2 335,5	2 134,3	1 720,6	1 599,9
Minimikapitalkrav (MCR)	335,1	289,4	254,5	171,3	175,3
Solvenskapitalkrav (SCR)	1 340,4	1 157,6	1 017,8	685,2	701,2
Nyckeltal försäkringsrörelsen					
Skadeprocent*	73,6	77,1	81,0	74,4	78,2
Driftkostnadsprocent	23,6	21,7	20,7	18,8	18,1
Totalkostnadsprocent	97,2	98,8	101,7	93,2	96,3
Kapitalavkastning i procent					
Direktavkastning	1,1	0,3	0,3	0,6	0,3
Totalavkastning	13,6	7,9	16,1	3,9	9,2

*Skadeprocent exklusive skadelivräntor i direkt och mottagen affär uppgår för 2021 till 70,9 % (74,8 %).

För definition av poster i femårsöversikten se avsnittet Ord och uttryck inom skadeförsäkring.

Verksamhetens risker och riskhantering

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Jämtland tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras, att riskvärdering är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder.

Försäkringsrisker

Länsförsäkringar Jämtlands riskportfölj bedöms vara väl balanserad. Försäkringsrisken återspeglas i Länsförsäkringar Jämtlands skadeprocent f.e.r. som för senaste femårsperioden i genomsnitt utgör 76,9 (79,2) procent. Mottagen återförsäkring innehåller till större delen svensk affär. Största enskilda risk i mottagen återförsäkring utgör den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i kärnförsäkringspoolen uppgår till 550 000 euro.

Den avgivna återförsäkringsaffärens syfte är främst att minska försäkringsrisken. Länsförsäkringar Jämtlands självbehåll per risk och per skadehändelse 2021 är enligt nedanstående tabell

Självbehåll (Mkr)

	2021	2020
Brand egendom	9,0	9,0
Katastrof egendom	9,0	9,0
Ansvar egendom	2,0	2,0
Motorfordon	1,0	1,0
Trafik	1,5	1,5
Båt	0,5	0,5

För 2021 är självbehållen oförändrade jämfört med 2020.

Marknadsrisker

Marknadsrisken definieras som risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. I marknadsrisk ingår aktiekursrisk, valutakursrisk, ränterisk och fastighetsrisk.

Aktiekursrisken är den enskilt största marknadsrisken. Totala aktieexponeringen i koncernen är 2 908 Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i aktier i Humlegården Fastigheter AB, Lansa Fastigheter AB och Hällefors Tierp Skogar AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB samt i aktiefonder och i LFAB-aktien. Genom att placera i flera olika geografiska regioner minskar den totala aktiekursrisken.

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier. Sammanlagda värdet vid årets slut var 862 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

Verkligt värde på räntebärande placeringstillgångar utgjorde vid räkenskapsårets utgång 810 Mkr. Ränterisken på tillgångarna påverkar resultatet med cirka 10,5 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande tillgångar uppgår till 1,3 år.

Exponeringen i direktägda fastigheter uppgår till totalt 101,1 Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Risken är dock begränsad då direktägda fastigheter utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Utöver försäkringsrisker och marknadsrisker har Länsförsäkringar Jämtland identifierat riskområdena: operativ risk, motpartsrisk, likviditetsrisk samt risker i övrig verksamhet. Ytterligare beskrivning av risker finns i not 2.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämman förfogande står balanserat resultat, kronor 1 339 824 541 samt årets vinst, kronor 288 824 811, tillsammans kronor 1 628 649 352.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att till bolagets satsning fond för samhällsengagemang avsätta kronor 1 000 000 och att disponibla vinstmedel kronor 1 627 649 352, balanseras i ny räkning.

Resultaträkning koncernen

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Tkr		Koncernen	
	Not	2021	2020
Försäkring			
Premieinkomst	3, 29	564 316	547 891
Premier för avgiven återförsäkring		-48 973	-53 459
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-10 898	-14 000
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring		504 445	480 432
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	23 080	11 660
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-360 730	-367 520
Återförsäkrares andel		19 743	44 859
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-16 534	-2 214
Återförsäkrares andel		-13 993	-45 621
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-371 514	-370 496
Driftkostnader	6, 27	-119 027	-104 124
Övriga tekniska kostnader	7	-1 597	-2 588
Återbärning		-	-
Summa försäkring		35 387	14 884
Kapitalavkastning			
Kapitalavkastning, intäkter	8	91 418	17 941
Kapitalavkastning, kostnader	9	-2 661	-3 676
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	280 880	176 898
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-2 234	
Andelar av resultat intresseföretag	10	79 096	51 520
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-23 080	-11 660
Summa kapitalavkastning		423 419	231 023
Förmedlad affär			
Provisionsintäkter	11	51 842	41 658
Provisionskostnader	11	-61 397	-53 589
Summa förmedlad affär		-9 555	-11 931
Resultat före skatt		449 251	233 976
Skatt på årets resultat	26	-63 339	-26 215
Årets resultat		385 912	207 761
Rapport över totalresultat för koncernen			
Årets resultat		385 912	207 761
Övrigt totalresultat		-	-
<i>Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat</i>			
Andelar av övrigt totalresultat i intresseföretag		-4 816	-1 270
<i>Poster som inte kan omföras till årets resultat</i>			
Andelar av övrigt totalresultat i intresseföretag		4 991	-8
Summa övrigt totalresultat		175	-1 278
Årets totalresultat		386 087	206 483

Resultaträkning moderbolaget

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

tkr	Not	Moderbolaget	
		2021	2020
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	3, 29	564 316	547 891
Premier för avgiven återförsäkring		-48 973	-53 459
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-10 898	-14 000
		504 445	480 432
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	23 080	11 660
Försäkringssättningar efter avgiven återförsäkring			
Utbetalda försäkringssättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-360 730	-367 520
Återförsäkrarens andel		19 743	44 859
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-16 534	-2 214
Återförsäkrarens andel		-13 993	-45 621
		-371 514	-370 496
Driftkostnader	6, 27	-119 189	-104 168
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		36 822	17 428
Övriga tekniska kostnader	7	-1 597	-2 588
Återbäring		-	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring		35 225	14 840
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Kapitalförvaltning			
Kapitalavkastning, intäkter	8	120 596	21 812
Kapitalavkastning, kostnader	9	-2 661	-3 676
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	231 941	160 802
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-2 234	
Kapitalförvaltningens resultat		347 642	178 938
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-23 080	-11 660
Återstående kapitalavkastning		324 562	167 278
Provisionsintäkter	11	51 842	41 658
Provisionskostnader		-61 397	-53 589
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		350 232	170 187
Bokslutsdispositioner			
Upplösning/Avsättning till periodiseringsfond		5 638	-
Lämnade koncernbidrag		-3 884	-3 871
Resultat före skatt		351 986	166 316
Skatt på årets resultat	26	-63 161	-26 112
Årets resultat		288 825	140 204
Rapport över totalresultat för moderbolaget (tkr)		2021	2020
Årets resultat		288 825	140 204
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		288 825	140 204

*Inom not 1 Redovisningsprinciper framgår detaljer gällande retroaktiv omräkning till följd av rättelse

Resultatanalys moderbolaget

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat, tkr	Totalt 2021	Olycksfall och sjuk	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f.e.r. (not RA 1)	504 445	23 205	108 029	133 165	149 920	55 508	469 828	34 617
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	23 080	1 439	1 028	1 682	1 034	11 894	17 077	6 003
Försäkringsersättningar f.e.r. (not RA 2)	-371 515	-18 531	-82 213	-84 862	-118 662	-42 812	-347 080	-24 436
Driftkostnader	-119 189	-5 586	-29 047	-36 828	-32 859	-14 658	-118 978	-211
Återbäring	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga tekniska kostnader	-1 597					-1 597	-1 597	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	35 225	527	-2 202	13 157	-567	8 336	19 252	15 973
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2020	14 840	-6 089	2 295	-9 700	16 805	-266	3 046	11 794
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	37 175	10 648	1 545	-557	15	12 909	24 560	12 615
Återförsäkrares andel	-16 589	-2 706	0	-1 404	226	-12 705	-16 589	-
Avvecklingsresultat f.e.r.*	20 586	7 942	1 545	-1 961	241	204	7 971	12 615
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-243 103	-11 815	-55 197	-67 494	-70 783	-32 042	-237 332	-5 771
Oreglerade skador	-1 144 689	-107 544	-53 619	-115 820	-29 599	-505 030	-811 612	-333 077
Summa försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	-1 387 792	-119 359	-108 816	-183 314	-100 382	-537 072	-1 048 943	-338 848
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	222 516	5 819	-	14 107	-	202 527	222 516	-

*Skadelivräntor direkt affär redovisas under Trafik i ovanstående tabell och totalt avvecklingsresultat exklusive skadelivräntor direkt affär uppgår till 32 937 tkr..

Noter till resultatanalys

NOT RA 1, tkr	Totalt 2021	Olycksfall och sjuk	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	564 316	25 738	113 015	166 260	154 881	69 089	528 982	35 334
Premier för avgiven återförsäkring	-48 973	-1 334	-3 661	-30 107	-971	-12 901	-48 973	-
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-10 897	-1 199	-1 324	-2 988	-3 990	-679	-10 181	-716
Premieintäkt f.e.r.	504 445	23 205	108 029	133 165	149 920	55 508	469 828	34 617

NOT RA 2, tkr	Totalt 2021	Olycksfall och sjuk	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Utbetalda försäkrings- ersättningar före avgiven återförsäkring	-360 730	-11 556	-72 623	-86 216	-116 645	-47 879	-334 919	-25 812
Återförsäkrares andel	19 743	2	0	1 299	321	18 121	19 743	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-16 535	-4 808	-9 589	-7 100	-2 303	5 889	-17 911	1 376
Återförsäkrares andel	-13 992	-2 169	0	7 155	-35	-18 943	-13 992	-
Försäkringsersättning f.e.r.	-371 515	-18 531	-82 213	-84 862	-118 662	-42 812	-347 079	-24 436

Rapport över finansiell ställning

tkr	Not	Koncern 2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Andra immateriella anläggningstillgångar	12	6 619	8 744
Rörelsefastigheter	13	77 113	83 925
Förvaltningsfastigheter	13	24 000	17 500
Materiella anläggningstillgångar	19	15 768	9 169
Placeringar i intresseföretag	14, 28	837 678	778 943
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	23,24,25	222 516	236 508
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	18	112	256
Aktier och andelar	15,18	2 070 265	1 736 254
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16,18	810 244	739 352
Fordringar avseende direkt försäkring	17	201 283	193 861
Fordringar avseende återförsäkring		-	14 564
Övriga fordringar		33 314	37 276
Förutbetalda anskaffningskostnader	20	28 528	26 725
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 333	3 542
Likvida medel		114 628	60 469
SUMMA TILLGÅNGAR		4 445 401	3 947 088

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Balanserade vinstmedel		2 208 319	2 000 742
Årets resultat		385 912	207 761
Eget kapital	21	2 594 231	2 208 503
Försäkringstekniska avsättningar	22-25		
Ej intjänade premier och kvardröjande risker		243 104	232 206
Oreglerade skador		1 144 689	1 128 154
Återbäring		3 959	7 107
Avsättning för uppskjuten skatt	26	268 866	228 335
Övriga avsättningar		8 838	2 792
Skulder avseende direkt försäkring		9 395	13 372
Skulder avseende återförsäkring		1 383	
Övriga skulder		88 373	51 462
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		82 563	75 157
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 445 401	3 947 088

Balansräkning

tkr		Moderbolaget	
TILLGÅNGAR	Not	2021-12-31	2020-12-31
Andra immateriella tillgångar	12	6 619	8 744
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	13	77 290	84 146
Placeringar i koncern- och intresseföretag	14,28	841 880	783 145
Fordringar koncernföretag		358 384	342 959
Andra finansiella placeringstillgångar			
- Aktier och andelar	15,18	1 117 673	934 844
- Obligationer och räntebärande värdepapper	16,18	810 244	739 352
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	18	112	256
Summa		3 212 202	2 884 702
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	22-25	222 516	236 508
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	17	201 283	193 861
Fordringar avseende återförsäkring		-	14 564
Övriga fordringar		33 201	37 235
Summa		234 484	245 660
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	19	15 768	9 169
Kassa och bank		114 077	59 975
Summa		129 845	69 144
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	20	28 528	26 725
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 333	3 542
Summa		31 861	30 267
SUMMA TILLGÅNGAR		3 830 908	3 475 025

Balansräkning, forts.

tkr		Moderbolaget	
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital	21		
Bundet eget kapital			
Reservfond		8 850	8 850
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		1 339 825	1 204 621
Årets resultat		288 825	140 204
Summa		1 637 500	1 353 675
Obeskattade reserver			
Utjämningsfond		22 260	22 260
Säkerhetsreserv		458 494	458 494
Periodiseringsfond		13 895	19 533
Summa		494 649	500 287
Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	22	243 104	232 206
Oreglerade skador	23,24,25	1 144 689	1 128 154
Återbäring		3 959	7 107
Summa		1 391 752	1 367 467
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Avsättning för uppskjuten skatt	26	162 594	122 241
Övriga avsättningar		8 838	2 792
Summa		171 432	125 033
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		9 395	13 372
Skulder avseende återförsäkring		1 383	
Övriga skulder		38 712	36 385
Skulder koncernföretag		3 527	3 654
Summa		53 017	53 411
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		82 558	75 152
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 830 908	3 475 025

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen, tkr	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt eget kapital	
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning 2020-01-01				
	1 668 411	331 950	2 000 361	
Omföring av föregående års resultat	331 950	-331 950		
Skattefordran omprövning tax 2019	1 659		1 659	
Årets totalresultat				
Årets resultat		207 761	207 761	
Årets övriga totalresultat	-1 278	-	-1 278	
S:a årets totalresultat	- 1278	207 761	206 483	
Utgående eget kapital 2020-12-31	2 000 742	207 761	2 208 503	
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning 2021-01-01				
	2 000 742	207 761	2 208 503	
Omföring av föregående års resultat	207 761	-207 761	-	
Vinstdisposition fond för samhällsengagemang	-5 000		- 5 000	
Årets totalresultat				
Årets resultat		385 912	385 912	
Årets övriga totalresultat	4 816	-	4 816	
S:a årets totalresultat	4 816	385 912	390 728	
Utgående eget kapital 2021-12-31	2 208 319	385 912	2 594 231	
Moderbolaget, tkr				
	Bundet kapital	Fritt eget kapital		
	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2020-01-01	8 850	977 089	225 873	1 211 812
Disposition av 2019 års resultat		225 873	-225 873	-
Skattefordran omprövning tax 2019		1 659		1 659
Årets resultat			140 204	140 204
Årets övriga totalresultat				
Summa årets totalresultat				
Utgående eget kapital 2020-12-31	8 850	1 204 621	140 204	1 353 675
Ingående eget kapital 2021-01-01				
	8 850	1 204 621	140 204	1 353 675
Disposition av 2020 års resultat		140 204	- 140 204	-
Vinstdisposition fond för samhällsengagemang		-5 000		-5 000
Årets resultat			288 825	288 825
Årets övriga totalresultat				
Summa årets totalresultat				
Utgående eget kapital 2021-12-31	8 850	1 339 825	288 825	1 637 500

Se not 21 för ytterligare information och uppdelning bundet och fritt eget kapital i koncernen.

Kassaflödesanalys (indirekt metod)

tkr	Not	Koncernen 2021	2020	Moderbolaget 2021	2020
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt och bokslutsdispositioner		449 251	233 976	350 232	170 187
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	KA 1	-310 327	-170 282	-211 218	-106 624
Betald skatt		-12 437	-5 383	-12 437	-5 383
Betald återbäring		-3 149	-32 893	-3 149	-32 893
Utbetalda räntor och utdelningar		25 176		25 176	
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder		148 605	25 419	148 605	25 288
Förändring i finansiella placeringstillgångar		-82 908	-12 212	-82 550	-12 212
Förändring av rörelsefordringar		18 158	-32 907	18 230	-32 875
Förändring av rörelseskulder		34 317	8 100	-394	8 100
Kassaflöde från den löpande verksamheten		118 172	-11 601	83 891	-11 700
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-15 627	-6 654	-15 627	-6 654
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 263	859	1 263	859
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-14 364	-5 794	-14 364	-5 794
Finansieringsverksamheten					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten					
Övriga förändringar lån		-	-	-15 425	-
Aktieägartillskott		-49 649			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-49 649		-15 425	
Årets kassaflöde		54 159	-17 395	54 102	-17 494
Likvida medel vid periodens början		60 469	77 864	59 975	77 469
Likvida medel vid periodens slut		114 628	60 469	114 077	59 975
Not KA 1					
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
Avskrivningar		9 124	7 430	9 168	7 474
Andelar av resultat i intresseföretag		-58 736	-51 520	-	-
Realiserade värdeförändringar		2 901	-8 917	2 901	-8 917
Orealiserade värdeförändringar		-279 332	-175 620	-230 393	-160 802
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r		41 425	61 834	41 425	61 384
Netto övriga upplupna kostnader och intäkter		5 812	7 457	5 812	7 457
Avsättning till återbäring		0	0	0	0
Övriga justeringar		-31 430	-10 946	-40 131	-13 670
Summa:		-310 237	-170 282	-211 218	-106 624

Noter till de finansiella rapporterna

Företagsinformation

Denna års- och koncernredovisning omfattar kalenderåret 2021 och avges per den 31 december 2021. Den avser Länsförsäkringar Jämtland, ömsesidigt skadeförsäkringsbolag med säte i Östersund. Adressen till huvudkontoret är Prästgatan 18, Östersund och organisationsnummer är 593200-1828. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 31 mars 2022. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställande på stämman den 27 april 2022. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

NOT 1 Redovisningsprinciper

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Om inte annat anges, avser uppgifterna i notföreteckningen både koncernen och moderbolaget. De finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga beloppsuppgifter anges i tkr, avrundade till närmaste tusental, om inte annat framgår.

Överensstämmelse med normgivning och lag

De finansiella rapporterna och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med av EU antagna internationella redovisningsstandarder International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee, såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas också Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2019:23 inklusive rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser. Ledningens bedömningar och uppskattningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa bedömningar och uppskattningar.

Bedömningar och uppskattningar ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömning av betydande inflytande och redovisning av uppskjuten och aktuell skatt

Länsförsäkringsbolagen äger tillsammans 99,98 procent av aktierna i Länsförsäkringar AB. Styrningen av Länsförsäkringar AB medför att Länsförsäkringar Jämtland utövar ett betydande inflytande över Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Jämtland klassificerar därför innehavet i Länsförsäkringar AB redovisningsmässigt som ett intresseföretag och skattemässigt som näringsbetingade andelar. Länsförsäkringsbolagens gemensamma utredning har visat på att innehavet i Gamla Länsförsäkringar AB under hela innehavstiden borde ha klassificerats som intresseföretag. Länsförsäkringar Jämtland rättade därav den redovisningsmässiga klassificeringen i årsredovisningen för 2020 och begärde omprövning av 2018 års deklaration avseende då erhållen utdelning. Skatteverket beslutade den 22 juni 2021 att inte bifalla begäran om omprövning. Länsförsäkringar Jämtland beslutade under räkenskapsåret 2021 att överklaga Skatteverkets omprövningsbeslut. Den 28 januari 2022 lämnades överklagan in. Länsförsäkringar Jämtland bedömer därför att det är fortsatt sannolikt att den skattemässiga klassificeringen som näringsbetingade andelar kommer att godtas av domstol.

Den 3 maj 2021 genomfördes en fusion mellan Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (namnändrat till Länsförsäkringar AB) och Gamla Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Jämtland klassificerar fortsatt innehavet i Länsförsäkringar AB som intresseföretag. Länsförsäkringar Jämtland avser därför att deklarerat under året erhållen utdelning och uppkommen kapitalvinst i samband med andelsbytet vid fusionen, som ej skattepliktiga. Om Länsförsäkringar Jämtland inte når framgång i domstolsprocessen skulle det medföra att eget kapital per 2021-12-31 minskar med ca 136 Mkr samtidigt som aktuell och uppskjuten skatt ökar med motsvarande belopp. Årets resultat hade varit 17,3 Mkr lägre. Kapitalbasen minskar på samma sätt som förändringen i eget kapital. Justeringen skulle även påverka solvenskapitalkravet då riskabsorption i uppskjuten skatt ökar när uppskjuten skatt beräknas på innehavet i Länsförsäkringar AB. Solvenskapitalkravet per 2021-12-31 skulle minska med cirka 96 mkr. Sammantaget skulle det innebära att solvenskvoten per 2021-12-31 skulle öka från redovisade 202 % till 207%. Konsolideringskapitalet påverkas inte.

Nya och ändrade standarder och tolkningar

Nya och ändrade standarder och tolkningar som trätt i kraft bedöms inte haft någon väsentlig inverkan på Bolagets finansiella rapporter 2021.

Finansinspektionen (FI) har den 13 oktober 2020 beslutat om ändringar i föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag (FFFS 2019:23, ändringsföreskrift 2020:24). Föreskrifterna ersätter de tidigare tillämpade FFFS 2015:12. Ändringarna innebär att FI tar bort kravet på att onoterade företag som upprättar koncernredovisning ska tillämpa internationella redovisningsstandarder. På detta sätt anpassar FI föreskrifterna till de koncernredovisningsbestämmelser för onoterade företag som gäller enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). FI tar även bort kravet på att delårsrapporter ska sändas in till FI. Ändringarna trädde i kraft den 1 december 2020 och kan tillämpas på koncernredovisningar som upprättats för räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020. Länsförsäkringar Jämtland har valt att i denna årsredovisning upprätta koncernredovisning i enlighet med internationella redovisningsstandarder men har för avsikt att övergå till Lagbegränsad IFRS 1 januari 2023

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft

Vid upprättandet av Bolagets finansiella rapporter per 31 december 2021 finns det standarder och tolkningar som publicerats av International Accounting Standards Board (IASB) men ännu ej trätt i kraft. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer nedan:

IFRS 9-Finansiella instrument

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014 och är antagen av EU. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering, redovisning och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förenklar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas tre värderingskategorier för finansiella tillgångar; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Det finns en möjlighet att värdera finansiella tillgångar till verkligt värde över resultatet för tillgångar som annars inte skulle gjort det i fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen ("Fair value option"). Koncernen har tillämpat möjligheten att skjuta på tillämpningen av IFRS 9 till 31 december 2022. För Länsförsäkringar Jämtland kommer ändrad standard inte att påverka resultat och ställning nämnvärt.

IFRS 17-Försäkringsavtal

IFRS 17 har ännu inte antagits av EU men föreslås träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2023. Finansinspektionen har nu klargjort att IFRS 17 inte får tillämpas i juridisk person och den blir frivillig att tillämpas i

onoterade försäkringskoncerner och koncerner med finansiella holdingbolag som tillämpar ÅRFL. Länsförsäkringar Jämtland bedömer att koncernen inte kommer att tillämpa denna standard när den träder i kraft.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Transaktioner i utländsk valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt förmedlad liv- och bankaffär. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f e r samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oregerade skador f e r under året. Använda räntesatser för beräknad kapitalavkastning är en sjuårig respektive tioårig statsobligation för olycksfalls- och trafikaffär samt 90-dagars statsskuldsväxlar för övrig affär. Det aktuella värdet på respektive statsobligation vid bokslutstidpunkten, beräknat som ett medelvärde över de senaste 5 bankdagarnas noteringar.

Vid låga räntenivåer kan anpassning av dessa värden ske för att motsvara en rimlig avkastning över tid beaktat kapitalförvaltningens förväntade avkastning. I bokslutet 2021 är anpassningen cirka +1 % på ovanstående räntenivåer.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventalförpliktelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade eget kapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Förvärvsrelaterade kostnader vid rörelseförvärv redovisas enligt IFRS 3 som kostnader i resultaträkningen i de perioder då de uppkommer och tjänsterna erhålls. Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventalförpliktelser, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Vanligtvis genom andelsinnehav 20–50 procent av röstetalet. Ett betydande inflytande föreligger även vid ett röstetal under 20 procent när det klart kan påvisas att ett betydande inflytande finns utifrån en samlad bedömning av fakta och omständigheter i det enskilda fallet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, samt koncernbidrag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget.

Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal

Dessa intäkter behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Länsförsäkringar Jämtland erbjuder och förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, dvs. när tjänsten utförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när Länsförsäkringar Jämtland blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Detta gäller även då faktura ännu inte mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter och räntekostnader. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage för dessa instrument, kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 18.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Länsförsäkringar Jämtland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier och obligationer) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat, förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. LFAB ingår i denna utvärdering.

Det är därför Länsförsäkringar Jämtlands bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Jämtland alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier och andelar i andra företag än koncernföretag samt obligationer och räntebärande papper.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

Redovisning av affärshändelser

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Anskaffningsvärdet för placeringstillgångar är exklusive transaktionskostnader avseende finansiella instrument. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas i balansräkningen på affärsdagen. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld till motparten under övriga fordringar eller övriga skulder.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva indikationer att lån eller fordringar är i behov av nedskrivningar.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektiva ränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Verkligt värde på finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom att använda värderingstekniker, t.ex. nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Onoterade tillgångar utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav.

Länsförsäkringar Jämtlands innehav i Länsförsäkringar AB (LFAB) har värderats till verkligt värde, på basis av aktiernas substansvärde, vilket motsvarar aktiernas kapitalandelsvärde i LFAB koncernen. Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall, aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB äger andelar i fastighetsbolagen Humlegården och Lansa Fastigheter AB som i sin tur bokförs till verkligt värde. Värdet på dessa aktier beräknas som ett substansvärde vilket består av respektive koncerns egna kapital plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde med avdrag för dess koncernmässigt bokförda värde, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet på Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet. Humlegården och Lansa Fastigheter AB klassificeras som nivå 3-innehav i not 18.

Länsförsäkringar Jämtland fastigheter AB äger aktier Hällefors Tierp Skogar AB. Värdet på dessa aktier beräknas som ett substansvärde vilket består av bolagets eget kapital plus övervärde i skogsinnehavet. Ett externt värderingsföretag har värderat skogsinnehavet utifrån en sammanvägning av ortsprismetod och avkastningsvärdering. Även detta innehav klassificeras som nivå 3 innehav i not 18.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument, som värderas till verkligt värde över resultaträkningen, redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ.

Övriga tillgångar

Rörelsefastigheter

Länsförsäkringar Jämtland redovisar i koncernen rörelsefastigheter till verkligt värde vilket motsvaras av anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Rörelsefastigheter redovisas i balansräkningen för koncernen och avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Rörelsefastigheterna skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas anskaffningsvärde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 20-100 år för dessa komponenter..

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats som ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme	100 år
- Yttertak, fasad, fönster	50 år
- Stomkompletteringar, innerväggar	40 år
- Installationer el, VVS	40 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning	20 år

Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas i koncernens balansräkning till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker normalt årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Kostnader som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att kostnaden uppkommer.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Länsförsäkringar Jämtland till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Byggnadsinventarier skrivs planmässigt av på 10 år och Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 3-5 år beroende på typ av tillgång. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella tillgångar

Materiella tillgångar (med undantag för tillgångar för försäljning och förvaltningsfastigheter) prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde (med avdrag för försäljningskostnader) och tillgångens nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en kassagenererande enhet).

Under räkenskapsåret har ingen nedskrivning av materiella tillgångar skett.

Redovisning av försäkringsavtal

Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkringsavtal. Kontrakt som inte överför betydande försäkringsrisk redovisas som finansiella instrument, där eventuella tjänstekomponenter skiljs ut och redovisas separat som intäkter. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Jämtland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Jämtlands försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras

utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid samt att korrigering görs utifrån ett antagande om viss annullation i terminspremierna.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar, skaderegleringskostnader och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftkostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftkostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker, nivåttillägg. Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av redovisat resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Återbäring och rabatter

Återbäring lämnas år då resultatet medger detta. Bolagets styrelse beslutar vid varje enskilt tillfälle om förutsättningarna för återbäring. Utbetalning sker alltid period efter bokslutstillfället och redovisas i balansräkningen som skuld under rubriken försäkringstekniska avsättningar. Återbäring redovisas i resultaträkningen under rubriken "Återbäring och rabatter".

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoseerna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader.

De framtida kassaflödena har beräknats med diskontering. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och

försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på tolv månader.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventualförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av tidpunkt för betalning är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventualförpliktelse är ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. Dessa redovisas som en skuld eller avsättning först när det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, annars lämnas endast upplysningar om deras förekomst i not.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Pensioner

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget har dock gjort bedömningen att UFR 10 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för företagets pensionsplan. Företaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och

redovisar därför i enlighet med UFR 10 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer som huvudregel IFRS och de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernredovisningen. Moderbolaget behöver därutöver beakta och upprätta årsredovisning i enlighet med Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2019:23 samt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer, utgiven av Rådet för finansiell rapportering. De mest väsentliga principiella avvikelserna mellan moderbolagets redovisning och koncernens redovisningsprinciper redovisas nedan.

Byggnader och mark

Länsförsäkringar Jämtland redovisar i moderbolaget förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter skrivs av enligt bedömd nyttjandeperiod. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje årsslut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Samtliga fastigheter redovisas under byggnader och mark i moderbolagets balansräkning.

Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Utdelningar redovisas som intäkter i kapitalförvaltningen. Prövning för nedskrivning av andelarnas värde görs när en indikation finns på att värdet minskat. Andelar i intresseföretag redovisas i moderbolaget till verkligt värde.

Obeskattade reserver

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas i moderbolaget inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna. Dessa redovisas således med bruttobeloppet i balansräkningen och resultaträkningen.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas i enlighet med RFR 2. Koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt som bokslutsdisposition redovisas i resultaträkningen. Koncernbidrag som är att jämställa med en utdelning redovisas som utdelning i resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag som är att jämställa med aktieägartillskott redovisas som investering i aktier i dotterföretag och erhållna koncernbidrag som utdelning.

NOT 2 Risker och riskhantering

Inledning

Länsförsäkringar Jämtlands resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Denna not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa uppgifter om försäkringsrisker och finansiella risker.

Riskhanteringssystem

Syftet med Länsförsäkringar Jämtlands riskhanteringssystem är att identifiera, övervaka, mäta och styra samtliga risker som bolaget är exponerat för och som kan ha en väsentlig påverkan på bolagets resultat och ställning, både försäkringsrisker och finansiella risker. Riskhanteringssystemet säkerställer att verksamheten har en god intern kontrollmiljö med tydliga ansvarsområden, rapporteringsrutiner, mandat och risktoleranser så att rätt nivå på risktagande uppnås. Ett viktigt syfte är också att säkerställa att det finns en betryggande solvens i förhållande till riskerna.

Länsförsäkringar Jämtlands sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Riskpolicy anger de övergripande ramarna för riskhanteringssystemet, bolagets riskstrategi och aptit på risk. Utöver det finns styrdokument som styr riskbedömning och riskurval vid införsäkringstillfället och kapitalförvaltningen. Vidare finns en riskmodell där risker inom olika områden kvantifieras. Nedan anges en översikt av risker som bolagets verksamhet ger upphov till.

Skadeförsäkringsrisk Premierisk Reservrisk Katastrofrisk Annulationsrisk	Livförsäkringsrisk Livfallsrisk Driftkostnadsrisk Omprövningsrisk	Marknadsrisk Ränterisk Aktierisk Fastighetsrisk Spreadrisk Valutarisk Koncentrationsrisk i placeringstillgångar	Motpartsrisk Motpartsrisk utom placeringstillgångarna Motpartsrisk inom placeringstillgångarna
Operativ risk • Interna oegentligheter • Extern brottslighet • Anställningsförhållanden och arbetsmiljö • Affärsförhållanden • Skada på fysiska tillgångar • Avbrott och störning i verksamhet och system • Transaktionshantering och processtyrning	Affärsrisker Strategisk risk Intjäningsrisk Ryktessrisk (varumärkesrisk)	Likviditetsrisk inkl finansieringsrisk	Övriga risker Hållbarhetsrisk Framväxande risker
		Compliance och legala risker	

Organisation av riskarbetet

Ansvaret för Länsförsäkringar Jämtlands riskhanteringssystem ligger ytterst hos styrelsen som årligen beslutar om de övergripande styrdokument. Styrelsen får löpande rapportering om hur riskerna utvecklas. Styrelsen har inrättat tre utskott: finansutskott, ersättningsutskott och risk- och revisionsutskott. Styrelsen har dessutom en oberoende granskningsfunktion (internrevision) till sitt förfogande.

I finansutskottet ingår två styrelseledamöter och vd. Ekonomichef är adjungerad till finansutskottet. Finansutskottet har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av tillgångarna och ta fram förslag till eventuella förändringar av riktlinjerna för kapitalförvaltningen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. I ersättningsutskottet ingår styrelsens ordförande samt ytterligare en bolagsstämmovald ledamot. Ersättningsutskottet är beredande organ till styrelsen och ska utarbeta förslag till styrelsens beslut om ersättning och övriga villkor för verkställande direktören. Risk- och revisionsutskottet ska bland annat utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, övervaka bolagets finansiella rapportering och effektiviteten i bolagets interna kontroll, regelefterlevnad och riskhantering. Funktionen för internrevision ska genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen medverka till kontroll av att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer.

Bolagets vd har det övergripande operativa ansvaret för riskhanteringen. Ansvaret delegeras till respektive chef inom verksamheten som ansvarar för att händelser och risker inom respektive ansvarsområde identifieras, värderas och hanteras. I arbetet med riskhantering har bolaget även en riskbedömningskommitté för införsäkring av skadeförsäkringsrisker, en lokal kreditbedömningskommitté för hantering av kreditrisker och de centrala funktionerna riskhantering och regelefterlevnad. Funktionerna riskhantering och regelefterlevnad är direkt underställd vd.

Riskbedömningskommittén har till uppgift att skapa riktlinjer och beslutsordning som leder till att bolaget får ett ur risksynpunkt bra försäkringsbestånd.

Länsförsäkringar Jämtland har dessutom en funktion för säkerhet med utsedd DPO som har till uppgift att löpande arbeta med olika typer av operativa säkerhetsfrågor, vars syften är att hantera och begränsa risktagande inom detta område.

Centrala funktioner

Funktionen för riskhantering har till uppgift att övervaka bolagets riskhanteringssystem och följa upp verksamhetens löpande riskhantering samt rapportera en samlad bild av bolagets risker till ledning och styrelse.

Riskhanteringsfunktionen är även en stödjande och rådgivande funktion till verksamheten i arbetet med riskhantering.

Funktionen för regelefterlevnad följer upp att bolaget arbetar enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bevaka förändringar i externa regelverk. Funktionen för regelefterlevnad rapporterar regelbundet till styrelse och vd, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolaget uppfyller gällande regler och normer.

Aktuariefunktionen svarar för kvaliteten i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar och bidrar även till relevanta delar av riskberäkningarna. Aktuariefunktionen yttrar sig också över policyn för tecknande av försäkringar samt lämpligheten av bolagets återförsäkringslösningar.

Funktionen för internrevision ska kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen och kontrollen av bolaget.

Rapportering av risk

Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker och verksamhet utvecklas via ett flertal olika rapporter från verksamheten och de centrala funktionerna.

Bolaget strävar efter att ha en effektiv intern och extern rapportering av information samt att informationssystemen levererar fullständiga, tillförlitliga, och relevanta uppgifter i rätt tid om bolagets verksamhet och de risker som bolaget är exponerat för.

Kapitalhantering

Riskernas inverkan på bolagets kapital utvärderas löpande och kapitalhanteringen hänger nära samman med styrningen av risktagandet. Sedan flera år har Länsförsäkringar Jämtland arbetat med ett kapitalmål för bolagets kapitalstyrka formulerat på grundval av kapitalkravsreglerna för Solvens II.

Av tabellen nedan framgår bolagets kapitalbas, totala kapitalkrav samt kapitalkvot enligt Solvens II regelverket.

	2021-12-31	2020-12-31
Totalt kapitalkrav	1 340	1 158
Kapitalbas	2 705	2 335
Kapitalkvot	202 %	202 %

I samband med den årliga affärsplaneringen, genomförs även en egen risk- och solvensanalys som avser att säkerställa att bolaget vid var tid har tillräckligt med kapital och likviditet. Analysen tar sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och inkluderar även ytterligare scenarier och stresstester för att ge kompletterande underlag om framtida eventuella kapitalbehov. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelsen och ledningen får en ökad gemensam kunskap för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att vid behov kunna reducera risker eller anskaffa nytt kapital. Bolagets prognoser visar på en fortsatt väldigt god kapitalisering under de kommande åren och även vid mindre gynnsamma händelser.

Bolaget har på en övergripande nivå bestämt en risktolerans som uttrycks som en lägsta nivå på kvoten mellan kapitalbas och solvenskapitalkravet (benämns solvenskapitalkvot). Enligt beslut av styrelsen ska solvenskapitalkvoten vara minst 150 procent. Utöver att besluta den övergripande risktoleransen beslutar även bolagets styrelse även besluta om bolagets kapitalmål vilket uttrycks som ett intervall mellan en övre och undre målnivå.

Kapitalmålets syfte är att spegla bolagets kapitalbehov samt säkerställa att bolaget har tillräckligt med kapital för att kunna möta ett negativt scenario (exempelvis fallande tillgångspriser och/eller en negativ utveckling av bolagets affär) utan att riskera att understiga beslutad risktolerans.

Risker i skadeförsäkringsrörelsen

Bolagets försäkringsverksamhet generar skadeförsäkringsrisk och den kan i huvudsak delas in i fyra riskområden; premierisk, reservrisk, annullationsrisk och katastrofrisk. I och med att premier tas ut i förskott är likviditetsrisken i försäkringsverksamheten begränsad, förutsatt att premierna placerats relativt likvida.

Premierisk

Premierisk avser risken för förluster i nytilkommande affär, beroende på antingen större skadebetalningar än beräknat eller på att premieintäkterna blir lägre än beräknat. Premierisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat innehåller brister. Ett exempel kan vara att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller är felspecificerade eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat exempel är att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys är otillräcklig. Oavsett orsak kan sådana fel leda till moturval och ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolagets totala åtagande för gällande försäkringar (oreglerade skador brutto) uppgår till 1 144,7 (1 128,2) Mkr per 2021-12-31. Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom

avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden.

Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder, främst Chain Ladder, i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader. Osäkerheten är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik- respektive olycksfallsförsäkring. När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador. Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Annulationsrisk

Annulationsrisk kan enkelt uttryckas som risken för att förväntade vinster från framtida premier uteblir p.g.a. oväntade annullationer. Annulationsrisk uppstår för länsförsäkringsbolagen både inom skade- och sjukförsäkring. Annulationsriskens storlek är dock begränsad och effekten bedöms som liten.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsområde är Jämtlands län, vilket innebär att de risker som tecknats är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en stormskada eller andra naturkatastrofer. Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är Länsförsäkringar Jämtland både skyddat mot och exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Åtagandet mot de övriga länsförsäkringsbolagen är den enskilt största risken och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av konsolideringskapitalet vid årets ingång med avdrag för värdet på LFAB-aktien. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Länsförsäkringar Jämtland tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfall, egendom, ansvar, motorfordon, trafik samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal sker dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs justeringar.

Länsförsäkringar Jämtland upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av vd. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där Länsförsäkringar Jämtland är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Bolagets riskbedömningskommitté utvärderar löpande olika risker och föreslår vid behov lämpliga åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda självbehåll. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa kostnaderna för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden, för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska

kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder kronor totalt för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret även funnits ett gemensamt internt återförsäkringsskydd. Risken för att av misstag teckna en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av gällande återförsäkringsprogram, bedöms som en operativ risk.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av total avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av avsättningen för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklings-resultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs kvartalsvis.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisker utgör risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För bolaget utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor, vilket medför att relevanta underkategorier i sin tur är livslängdsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk.

Livfallsrisk är risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits och utgör därmed en risk i bolagets skadelivränterörelse där åtagandet utgörs av livsvarigt löfte om utbetalningar. Risken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom länsförsäkringsbolagens sammanslagna skadelivräntebestånd, samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring.

Kostnadsrisk är risken för att administrationen av försäkringarna blir större än vad som antagits, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse där utbetalningar kommer att administreras under lång tid efter det att försäkringen sålts. Risken hanteras genom en centraliserad administration som delas mellan länsförsäkringsbolagen och kontinuerlig uppföljning av kostnaderna.

Omprövningsrisk är risken för att ny lagstiftning påverkar framtida utbetalningar, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse vars framtida utbetalningar är värdesäkrade och där principerna för denna värdesäkring kan påverkas genom lagstiftning. Risken hanteras dels genom remissförfarande där bolaget tillsammans med övriga branschen ger lagstiftaren en korrekt bild av lagstiftningens konsekvenser, och genom intern återförsäkring som inom gruppen utjämnar effekterna av ändrad lagstiftning.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svåra att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter. Den metod som använts i detta avsnitt samt efterföljande avsnitt för att mäta känsligheter har inte ändrats i jämförelse med föregående period.

Känslighetsanalys, premierisken

		Inverkan på resultat före skatt	Inverkan på eget kapital
1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/-	5 186	4 076
1 % förändring i premienivån	+/-	5 045	3 965
1 % förändring i skadefrekvens	+/-	3 347	2 658
10 % förändring i premier för avgiven åf	+/-	4 897	3 849

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på förmågan att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen nedan visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2012-2021 före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår, exklusive mottagen återförsäkring och skaderegleringskostnader, utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Tabellen, undantaget skadeår 2013, visar på en god samstämmighet mellan uppskattad skadekostnad respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden. Skadeår 2013 har främst påverkats av en eftersläpning i rapporterade skadekostnader för stormen Ivar som inträffade i december 2013.

Skadekostnad före återförsäkring

Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Uppskattad skadekostnad											
- i slutet av skadeåret	-283 553	-312 597	-264 472	-309 906	-300 219	-293 475	-338 324	-313 146	-316 317	-321 015	
- Ett år senare	-290 704	-369 522	-269 869	-300 131	-298 955	-285 546	-331 823	-305 900	-323 225		
- Två år senare	-280 803	-406 106	-264 370	-296 070	-289 450	-281 861	-323 750	-304 752			
- Tre år senare	-277 180	-383 358	-265 861	-293 780	-276 911	-283 571	-326 948				
- Fyra år senare	-273 438	-380 728	-265 707	-286 544	-283 061	-281 314					
- Fem år senare	-274 220	-380 073	-251 438	-296 219	-280 585						
- Sex år senare	-276 852	-380 274	-253 155	-296 194							
- Sju år senare	-267 928	-386 846	-257 170								
- Åtta år senare	-275 357	-380 666									
- Nio år senare	-275 124										
- nuvarande skattning	-275 124	-380 666	-257 170	-296 194	-280 585	-281 314	-326 948	-304 752	-323 225	-321 015	-3 046 993
Akkumulerat över-/underskott	8 429	-68 069	7 302	13 712	19 634	12 161	11 376	8 394	849		13 788
% av initial skadekostnad	-2,97%	21,78%	-2,76%	-4,42%	-6,54%	-4,14%	-3,36%	-2,68%	-0,26%		
Totalt utbetalt	-257 757	-348 848	-229 554	-275 747	-257 915	-259 564	-289 846	-263 257	-247 871	-145 706	-2 576 065
Kvarstående skadekostnad	-17 367	-31 818	-27 616	-20 447	-22 670	-21 750	-37 102	-41 495	-75 354	-175 309	-470 928
Diskonteringsseffekt	186	368	328	273	334	352	397	561	581	729	4 109
Avsättning för oreglerade skador	-17 181	-31 450	-27 288	-20 174	-22 336	-21 398	-36 705	-40 934	-74 773	-174 580	-466 819
Avsättn. 2011 och tidigare											-110 753
Summa avsättning upptagen i BR	17 181	31 450	27 288	20 174	22 336	21 398	36 705	40 934	74 773	174 580	-577 572

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Länsförsäkringar Jämtland har en Placeringsriktlinje som reglerar hur tillgångarna ska placeras och till vilken risk detta får göras. Riktlinjen revideras en gång per år av styrelsen. Länsförsäkringar Jämtlands placeringssammansättning framgår i förvaltningsberättelsen. Målet för kapitalförvaltningen är att eftersträva en stabil avkastning över tid och att långsiktigt generera en god avkastning med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Aktierisk

Aktierisk är den enskilt största marknadsrisken. Aktieexponeringen i koncernen är totalt 2 908 (2 515) Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i aktiefonder, i LFAB-aktier samt aktier i fastighetsbolagen Humlegården Fastigheter AB, Lansa Fastigheter AB och Hällefors Tierp Skogar AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB. Genom att placera i olika geografiska regioner minskar den totala aktierisken för bolaget.

Känslighetsanalys aktierisk

Inverkan på resultat före skatt vid tio procent upp- eller nedgång i aktiekurser är 291 Mkr.

Valutarisk

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier, till ett sammanlagt värde vid årets slut på 862 (730) Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

På skuldsidan är valutarisken mycket begränsad och är endast hänförlig till två enskilda återförsäkringskontrakt i euro respektive danska kronor.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 810 (739) Mkr och består av andelar i svenska räntefonder. Då majoriteten av tillgångarna och försäkringstekniska avsättningar är räntekänsliga påverkas både tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Känslighetsanalys ränterisk

Den nominella ränterisken i tillgångarna påverkar resultatet med cirka 11,2 (12,6) Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande tillgångar uppgår till 1,3 (1,7) år. Den nominella ränterisken i de försäkringstekniska avsättningarna påverkar resultatet med cirka 41,5 (41) Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån.

Fastighetsrisk

Exponeringen i direktägda fastigheter uppgår till totalt 101,1 (101) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena minskar till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Jämtlands del är fastighetsrisken begränsad i och med att direktägda fastigheter endast utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har fastställts den lägsta kreditvärdering en emittent ska ha. Dessutom begränsas om hur mycket som placeras hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från riskberäkningar och kapitalkrav.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med avtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsbolagen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som används. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Exponering externa skydd 2021 procentuell fördelning per ratingkategori

AA	34,19 %
A	62,27 %
BBB	2,78 %
Not rated*	0,76 %

* Not rated avser exponering mot länsförsäkringsbolagen.

Länsförsäkringar Jämtland har på balansdagen 222 (237) Mkr i återförsäkrarens andel av oreglerade skador och 0,1 (0,3) Mkr i depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna och inte heller någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Det finns inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller som är oreglerade på balansdagen.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Jämtland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. Länsförsäkringar Jämtlands strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra. Vad avser försäkringsskulder (avsättningar) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell.

Försäkringsskulder och dess duration (Mkr)

Försäkringsgren	Sammanlagda försäkrings-tekniska avsättningar, f.e.r.	Duration år
Olycksfall- och sjukförsäkring	113,5	9,6
Hem, villa, fritidshus	108,8	0,8
Företag, lantbruk, fastighet	169,1	1,1
Motorfordon	100,4	0,6
Trafik	334,5	12,7
varav		
Skadelivräntor	196,0	17,1
Övrig trafikförsäkring	341,0	6,5
Mottagen återförsäkring	338,8	13,1
varav		
Skadelivräntor	40,6	15,4
Övrig mottagen återförsäkring	298,2	12,6
Totalt	1 165,3	8,5

Moderbolagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Kassaflödesanalysen ger också en viss illustration av företagets likviditetssituation.

Likviditetsexponering av tillgångar och skulder i moderbolaget (Mkr)

Tillgångar	På anmodan	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Kassa och bank	114,6						114,6
Byggnader						77,3	77,3
Aktier och andelar 1)						1 115,8	1 115,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						810,2	810,2
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			0,1				0,1
Fordringar avseende direkt försäkring		201,2					201,2
Övriga fordringar		29,4			3,8		33,2
	114,6	230,6	0,1		3,8	2 003,3	2 352,4

Skulder	På anmodan	<3 mån	3 mån- 1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r			209,2	169,1	787,0		1 165,3
Skulder avseende direkt försäkring		9,4					9,4
Övriga skulder		11,3	30,9				42,2
		20,7	240,1	169,1	787,0		1 216,9

1) avser endast aktier och andelar som kan klassificeras som omsättningsbara

Operativa risker

Operativ risk, avser risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Legala och regelefterlevnadsrisk är också en operativ risk. Operativa risker finns i alla delar av bolagets verksamhet. Legala och Compliancerisker är också en typ av operativ risk på samma sätt som olika typer av säkerhetsrisker.

En stor del av operativa risker kan hänföras till vad som ibland kallas den mänskliga faktorn. Denna typ av operativ risk kan dock minskas avsevärt med rätt arbetsprocesser och inbyggd intern kontroll. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Det innebär bland annat att organisationen har tillgång till korrekt och aktuell information exempelvis i form av rätt utbildning och arbetsinstruktioner. Bolaget har utvecklat styrdokument på övergripande nivå och arbetsinstruktioner på handläggarnivå. Målet är att synliggöra de operativa riskerna, och i de fall det är nödvändigt, införa kontroller för att undvika att de uppstår.

Processerna är även utgångspunkten för riskanalys av de operativa riskerna, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. Bolagets funktioner för riskhantering, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att säkerställa att det finns effektiva processer för att identifiera, bedöma, övervaka och hantera operativa risker. Bolaget arbetar kontinuerligt med sina processer och en central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetare och kunders synpunkter tas tillvara.

Bolaget har även en kontinuitetsplan som möjliggör att affärskritiska delar kan återställas inom förutbestämd tid efter det att en incident inträffat.

Affärsrisker

Affärsrisker omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar. Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten i samband med årliga affärsplaneringsprocessen. Som ett komplement till affärsplanen genomförs årligen även en egen risk och solvensanalys i syfte att utvärdera bolagets framtida risker, kapital- och likviditetsbehov vid mindre gynnsamma (stressade) prognoser av affärsplanen. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer Länsförsäkringar Jämtland livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning och som ersättning för detta erhålls en provision.

I avtalet med Länsförsäkringar Bank regleras hur provisionersättning beräknas i den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår att Länsförsäkringar Jämtland ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som förmedlats till Länsförsäkringar Bank, vilka dras av från den erhållna provisionen.

Hållbarhetsrisker är också andra typer av risker som bolaget är exponerade mot. Arbetet med hållbarhet har varit grunden i bolagets affärsidé redan sedan start. Bolagets ambition är att fokuserar på hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter som är viktigast för bolagets intressenter och där vi samtidigt har en stor möjlighet att påverka genom vår verksamhet.

Övriga risker eller andra framväxande risker hanteras löpande av verksamheten allt efter som de uppstår.

Noter till resultat- och balansräkning

Om inget annat anges avser uppgifter i not både koncern- och moderbolag. Belopp om inte annat anges är i tkr.

NOT 3 Premieinkomst

	2021	2020
Direkt försäkring i Sverige	528 982	504 898
Mottagen återförsäkring	35 334	42 993
Premieinkomst	564 316	547 891

NOT 4 Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen

	2021	2020
Överförd kapitalavkastning till skadeförsäkringsrörelsen	10 595	10 132
Räntesats %	1,0/1,12/1,31	1,0/1,0/1,35
Överförd kapitalavkastning till skadelivränterörelsen	12 485	1 528

Metod för beräkning av kalkylräntesats för överförd kapitalavkastning till skadeförsäkringsrörelsen, se not 1 Redovisningsprinciper.

NOT 5 Utbetalda försäkringsersättningar

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkrings- ersättningar f.e.r.	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Utbetalda försäkringsersättningar	-315 680	-326 467	19 743	44 859	-295 937	-281 608
Driftkostnader för skadereglering	-45 050	-41 053	-	-	-45 050	-41 053
Utbetalda försäkringsersättningar	-360 730	-367 520	19 743	44 859	-340 987	-322 661

NOT 6 Driftkostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Totala driftkostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-121 444	-110 184	-121 444	-110 184
Lokalkostnader	-5 799	-5 311	-5 799	-5 311
Avskrivningar	-9 123	-7 430	-9 167	-7 474
Övriga kostnader *)	-90 862	-81 705	-90 980	-81 705
Omkostnadsbidrag	53 250	46 984	53 250	46 984
Summa totala driftkostnader	-173 978	-157 646	-174 140	-157 690
Avgår:				
Skaderegleringskostnader	40 593	36 786	40 593	36 786
Resultat av förmedlad affär	9 555	11 931	9 555	11 931
Kapitalförvaltningens kostnader	3 000	3 400	3 000	3 400
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	1 803	1 405	1 803	1 405
Återstående driftkostnader	-119 027	-104 124	-119 189	-104 168
Funktionsindelade driftkostnader				
Anskaffningskostnader	-63 586	-59 403	-63 586	-59 403
Årets förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	1 803	1 405	1 803	1 405
Administrationskostnader	-57 362	-46 126	-57 406	-46 170
Summa driftkostnader	-119 145	-104 124	-119 189	-104 168
*)	2021	2020	2021	2020
<i>Deloitte AB</i>				
Revisionsuppdrag	-248	-382	-248	-382
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-
Övriga uppdrag	0	-30	0	-30
Summa	-248	-412	-248	-412
<i>Öhrlings PricewaterhouseCooper AB</i>				
Revisionsuppdrag	-538	-	-500	-
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-
Övriga uppdrag	-	-	-	-
Summa	-538	-	-500	-

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

NOT 7 Övriga tekniska kostnader

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar.

En av föreningens huvuduppgifter är att reglera trafikskador som orsakats av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon

samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor gällande motorfordon inom det frivilliga branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administrationen av Trafikskadenämnden.

TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftkostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma. Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

Länsförsäkringsbolagens totala andel av TFF:s underskott utgör 35,9 procent och bygger på under 2020 intjänade premier för direkttecknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak AB med hjälp av samma premienyckel, dvs. under 2020 intjänade premier för direkttecknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringar Jämtlands andel av länsförsäkringsgruppens andel utgör 2,09 %. Totalt uppgår prognosticerad avräkning 2021 för Länsförsäkringar Jämtland till -2 293 tkr. Driftkostnaderna 2021 återbetalades utifrån tidigare debiteringar med 0,1 tkr via gemensamma kostnader från Länsförsäkringar AB och redovisas under posten driftkostnader i resultaträkningen.

Premier och Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa TFF 2021 (Övrig skuld)	Slutavräkning 2020	Resultaträkning
3 903	-6 240	44	-2 293	696	-1 597

NOT 8 Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Utdelningar på aktier och andelar				
Utdelningar på aktier och andelar	10 969	9 535	36 145	9 535
Summa utdelningar på aktier och andelar	10 969	9 535	36 145	9 535
Ränteintäkter m.m.				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-
Övriga ränteintäkter m.m.	18	133	4 020	4 004
Summa ränteintäkter m.m.	18	133	4 020	4 004
Realisationsvinster				
Obligationer	3 207	332	3 207	332
Aktier och andelar	77 224	7 941	77 224	7 941
Summa realisationsvinster	80 431	8 273	80 431	8 273
Summa kapitalavkastning, intäkter	91 418	17 941	120 596	21 812

NOT 9 Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Räntekostnader m.m.				
Kapitalförvaltningskostnader	-2 661	-3 676	-2 661	-3 676
Summa räntekostnader m.m.	-2 661	-3 676	-2 661	-3 676
Summa kapitalavkastning, kostnader	-2 661	-3 676	-2 661	-3 676

NOT 10 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2021	2020	2021	2020
Koncernen				
Aktier och andelar	280 880	172 591	-	-
Andelar av resultat i intresseföretag	79 096	51 520		
Räntebärande värdepapper	-	4 307	-2 234	-
Summa	359 976	228 418	-2 234	-
Moderbolaget				
Aktier och andelar	173 205	106 253	-	-
Aktier och andelar i intresseföretag	58 736	50 242		
Räntebärande värdepapper	-	4 307	-2 234	-
Summa	231 941	160 802	-2 234	-

NOT 11 Provisionsintäkter och provisionskostnader

	2021	2020
Provisionsintäkter bank	38 216	31 148
Provisionskostnader bank	-46 581	-40 430
Provisionsintäkter liv	8 034	5 173
Provisionskostnader liv	- 4 621	-3 682
Extern skaderegleringsaffär intäkter	5 592	5 337
Extern skaderegleringsaffär kostnader	-10 195	-9 477
Summa övriga intäkter och kostnader	-9 555	-11 931

NOT 12 Immateriella tillgångar

	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	14 761	6 487
Årets förvärv	-	8 274
Utgående anskaffningsvärde	14 761	14 761
Ingående avskrivningar	-6 017	-3 892
Årets avskrivningar	-2 125	-2 125
Utgående avskrivningar	-8 142	-6 017
Utgående balans	6 619	8 744

Immateriella tillgångar består av förvärvsvärdet av affären olycksfalls- och sjukförsäkring vuxen från Länsförsäkringar Sak AB samt kostnader för utveckling av försäkringsprogrammet Ettsak. Tillgångarna skrivs av på fem respektive 10 år utifrån beräknad intjänandegrad.

NOT 13 Byggnader och mark

	Koncernen			Moderbolaget		
	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt
Antal	1	1	2	1	1	2
Areal kvm	2 208	350	2 558	2 208	350	2 558
Anskaffningsvärde	95 424	2 209	97 636	95 427	2 209	97 636
Marknadsvärde	77 113	24 000	101 113	77 113	24 000	101 113
Bokfört värde	77 113	24 000	101 113	77 113	177	77 290
Bokfört värde per kvm kr	34 924	68 571	103 495	34 924	506	35 430
Ytvakansgrad %	-	-	-	-	-	-
Direktavkastning %	-	-	-	-	-	-
Taxeringsvärde, tkr	32 200	9 500		32 200	9 500	

Geografisk fördelning

Rörelsefastigheten ligger i centrala Östersund och förvaltningsfastigheten ligger i Åre.

Värderingsmetod

Rörelsefastigheten Borgens 7 har i koncernen värderats till verkligt värde, som motsvarar bokfört värde (anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar). Värdering av förvaltningsfastigheten har skett av extern värderingspart enligt ortsprismetoden.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	104 534	94 287	104 534	94 287
Pågående nyanläggning	-6 898	10 247	-6 898	10 247
Utgående balans	97 636	104 534	97 636	104 534
Ackumulerade avskrivningar enligt plan				
Vid årets början			-20 389	-18 769
Årets avskrivningar enligt plan			42	-1 620
Utgående balans			-20 347	-20 389
Ackumulerade värdejusteringar verkligt värde				
Vid årets början	-3 109	-2 034		
Årets värdejustering	6 586	-1 075		
Utgående balans	3 477	-3 109		
Redovisat värde vid årets slut	101 113	101 425	77 289	84 145

Andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten

Länsförsäkringar Jämtland utnyttjar som huvudkontor hela fastigheten Borgens 7, totalt 2 208 kvm. Förvaltningsfastigheten Mörviken 1:71 i Åre, totalt 350 kvm, används som konferens- och personalstuga.

NOT 14 Placeringar i koncern- och intresseföretag

Koncern/intresseföretag	Ägarandel Antal aktier	%	Anskaffnings- värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Totalt eget kapital
Koncernen						
<i>Aktier</i>						
Länsförsäkringar AB	262 248	2,52	206 813	834 853	834 853	35 387 000
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	2 825	2 825	11 296
Summa aktier och andelar i intresseföretag			214 770	837 678	837 678	35 398 296
Moderbolaget						
<i>Aktier</i>						
Länsförsäkringar AB	262 248	2,52	206 813	834 853	834 853	35 387 000
Logen 6 Fastighets AB, 556763-5163	1 000	100	100	100	102	102
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660-2537	1 000	100	100	4 102	63 249	63 249
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	2 825	2 825	11 296
Summa aktier i koncern- och intresseföretag			214 970	841 880	901 029	35 461 647

Samarbetet inom Länsförsäkringsgruppen och för gruppen gemensamma styrningsfrågor regleras i ett antal strategi- och styrdokument. Ett av dessa styrdokument är det s.k. konsortialavtalet där länsförsäkringsbolagen gemensamt kallas för konsortiet. Konsortialavtalet reglerar dels samarbetet mellan länsförsäkringsbolagen, dels länsförsäkringsbolagens ägande av Länsförsäkringar AB.

I likhet med övriga länsförsäkringsbolag är Länsförsäkringar Jämtland representerat i konsortiet av bolagets styrelseordförande och vd. Genom konsortiet har Länsförsäkringar Jämtland inflytande över väsentliga beslut som rör Länsförsäkringar AB:s finansiella och operativa strategier och har därmed ett betydande inflytande över Länsförsäkringar AB.

AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Redovisat värde vid årets ingång	778 943	728 700	783 145	732 902
Förvärv av intresseföretag				
Värdeförändring av verkligt värde*			58 735	50 243
Andel i årets resultat	79 096	55 165		
Andel i övrigt totalt resultat	4 816	-1 278		
Andra förändringar i intresseföretagets egna kapital	- 25 177	-3 644		
Avyttring av intresseföretag				
Summa aktier och andelar i intresseföretag	837 678	778 943	841 880	783 145

**Finansiell information i sammandrag av koncernens
intresseföretag**

Länsförsäkringar AB

**Länsförsäkringar i Norr
Holding AB**

	2021	2020	2021	2020
Tillgångar	711 589 000	613 967 000	11 293	11 293
Skulder	676 202 000	580 916 000	19	19
Eget kapital	35 387 000	33 051 000	11 274	11 274
Varau primärkapital	2 200 000	2 200 000		
Intäkter	60 012 600	25 126 000	-	-
Årets resultat	3 148 000	2 195 000	-	-22
Årets övriga totalresultat	191 700	-51 000		
Totalt resultat	3 420 800	2 144 000	-	-22
Avstämning av redovisade värden:				
Nettotillgångar vid årets ingång	33 051 000	30 907 000	11 274	11 314
Årets resultat	3 148 000	2 195 000	-	-22
Årets övriga totalresultat	191 700	-51 000		
Betalda utdelningar	-1 001 000			
Nettotillgångar vid årets utgång	35 387 000	33 051 000	11 274	11 293
Ägarandel i intresseföretag	2,5%	2,5%	25%	25%

* Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet aktiernas verkliga värde.

NOT 15 Aktier och andelar

	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt/ bokfört värde
Koncernen 2021			
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	40	1 089
Länshem AB	186	1000	542
Humlegården Fastigheter AB	17 511	159 192	523 824
Lansa Fastigheter AB	18 483	200 019	273 215
Hällefors Tierp Skogar AB	2 590	86 431	135 659
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Kreditgarantiföreningen Jämtland	2 000	205	205
Summa ej noterade aktier		446 887	934 534
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefond	56 486	43 643	153 589
SHB Europa Selektiv	332 000	68 145	117 135
SHB Amerikafond	187 947	85 280	347 575
SHB Tillväxtmarknadsfond	297 125	64 263	115 360
SHB Amerika Småbolag	96 623	68 891	135 843
SHB Global Index	247 521	56 231	105 620
SHB Microcap Sverige	145 518	15 000	59 766
SHB Sverige småbolag	11 345	16 048	40 757
SHB Hälsovård Tema	57 068	20 000	20 756
SHB Hållbar Energi	45 052	20 000	19 433
Summa noterade andelar		457 501	1 115 834
Ej noterade andelar			
Destination Åre		24	24
BRF KV New York		21 542	19 873
Summa ej noterade andelar		21 566	19 897
Summa aktier och andelar		925 954	2 070 265
Moderbolaget 2021			
Summa enligt ovan i koncern		925 954	2 070 265
-avgår Humlegården Fastigheter AB, Lansa Fastigheter AB, Hällefors Tierp Skogar AB, Brf Kv New York		-467 184	-952 592
Summa aktier och andelar		458 770	1 117 673

	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt/ bokfört värde
Koncernen 2020			
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	140	988
Länshem AB	186	1 000	519
Humlegården Fastigheter AB	17 511	159 192	451 504
Lansa Fastigheter AB	14 906	150 013	188 801
Hällefors Tierp Skogar AB	2 590	86 431	139 544
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Kreditgarantiföreningen Jämtland	2 000	205	205
BiessieBaenie AB	42	464	0
Summa ej noterade aktier		397 445	781 561
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefond	56 486	43 643	117 876
SHB Europa Selektiv	358 546	73 008	106 191
SHB Amerikafond	244 524	108 103	322 480
SHB Tillväxtmarknadsfond	294 039	63 030	112 511
SHB Amerika Småbolag	95 729	67 722	106 682
SHB Global Index	246 794	55 954	81 692
SHB Microcap Sverige	145 518	15 000	46 594
SHB Sverige småbolag	11 240	15 716	30 601
Summa noterade andelar		442 176	924 627
Ej noterade andelar			
Destination Åre		24	24
Brf Kv New York		21 542	21 542
Brf Smyrna		5 600	8 500
Summa ej noterade andelar		27 166	30 066
Summa aktier och andelar		866 787	1 736 254
Moderbolaget 2020			
Summa enligt ovan i koncern		866 787	1 736 254
-avgår Humlegården Fastigheter AB,		-417 178	- 801 410
Lansa Fastigheter AB, Hällefors Tierp Skogar AB			
Summa aktier och andelar		449 609	934 844

NOT 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Anskaffningsvärde 2021	Verkligt värde 2021	Anskaffningsvärde 2020	Verkligt värde 2020
Koncern och moderbolag				
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
SHB Företagsobligationsfond	73 514	80 612	67 557	74 749
SHB Företagsobligationsfond Cri	318 061	322 277	291 971	296 628
SHB Ränteavkastning	198 079	204 705	177 173	185 914
SHB Inst korträntefond	200 933	202 650	180 760	182 061
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	790 587	810 244	717 461	739 352

NOT 17 Fordringar avseende direkt försäkring

	2021	2020
Fordringar hos försäkringstagare	179 350	173 461
Fordringar hos försäkringsföretag	21 933	20 400
Summa fordringar avseende direkt försäkring	201 283	193 861

NOT 18 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Tillgångar, som bestämts tillhöra kategorin				
Koncernen 2021	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	2 070 265		2 070 265	2 070 265	925 954
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244		810 244	810 244	790 587
Övriga finansiella placeringstillgångar	112		112	112	112
	2 880 621		2 880 621	2 880 621	1 716 653
	Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	99 151	99 151	99 151	

Moderbolaget 2021

	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar i intresseföretag	837 677		837 677	837 677	214 770
Aktier och andelar	1 117 673		1 117 673	1 117 673	458 770
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244		810 244	810 244	790 587
Övriga finansiella placeringstillgångar	112		112	112	112
Summa	2 765 706		2 765 706	2 765 706	1 464 239

	Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	49 490	49 490	49 490	
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Tillgångar, som bestämts tillhöra kategorin				

Koncernen 2020

	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	1 736 254		1 736 254	1 736 254	866 767
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	739 352		739 352	739 352	717 461
Övriga finansiella placeringstillgångar	256		256	256	256
Summa	2 475 862		2 475 862	2 475 862	1 584 484

	Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	64 834	64 834	64 834	

Moderbolaget 2020

	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar i intresseföretag	778 943		778 943	778 973	214 770
Aktier och andelar	934 844		934 844	934 844	449 609
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	739 352		739 352	739 352	717 461
Övriga finansiella placeringstillgångar	256		256	256	256
Summa	2 453 395		2 453 395	2 453 395	1 382 096

	Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	49 757	49 757	49 757	

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

I not 1, Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

tkr	(Nivå 1)	(Nivå 2)	(Nivå 3)	Summa
Koncernen 2021-12-31				
Aktier och andelar	1 117 673	-	952 592	2 070 265
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244			810 244
Övriga tillgångar	112			112
Summa	1 928 029	-	952 592	2 880 621
Koncernen 2020-12-31				
Aktier och andelar	934 844	-	801 410	1 736 254
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	739 352			739 352
Övriga tillgångar	256			256
Summa	1 674 452	-	801 410	2 475 862
Moderbolag 2021-12-31				
Aktier och andelar	1 117 673		841 880	1 959 553
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244			810 244
Övriga tillgångar	112			112
Summa	1 928 029		841 880	2 769 909
Moderbolag 2020-12-31				
Aktier och andelar	934 844		783 144	1 717 988
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	739 352			739 352
Övriga tillgångar	256			256
Summa	1 674 452		783 144	2 457 596

Förändringar i värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)

	Ingående balans	Realiserade och orealiserade vinster (+) eller förluster (-) i resultaträkningen	Köp och försäljning	Flytt till (+) och från (-) nivå 3	Utgående balans	Nettoförändringar i orealiserade vinster (+) eller förluster (-) relaterade till instrument som innehas på balansdagen
Tillgångar						
Aktier och andelar	801 410	101 175	50 007		952 592	-

Länsförsäkringar Jämtland har kategoriserat onoterade aktieinnehav samt andra tillgångar utan observerbara marknadsdata som nivå 3-tillgångar. Princip för värdering av innehav i Länsförsäkringar AB se not 1. Övriga tillgångar i nivå 3 är värderade till substansvärde alternativt anskaffningsvärde. Enligt IFRS ska en känslighetsanalys presenteras med hjälp av en alternativ värdering av dessa tillgångar.

Ur ett värderingstekniskt perspektiv har Länsförsäkringar Jämtland inte erhållit tillräckligt med information för att kunna göra en alternativ värdering. Länsförsäkringar Jämtland har därför valt att inte presentera någon alternativ värdering av dessa tillgångar.

NOT 19 Materiella tillgångar

	Koncern		Moderbolag	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde för maskiner och kontorsinventarier	59 095	54 565	59 095	54 565
Årets inköp	12 278	6 653	12 278	6 653
Försäljning/utrangering	-5 803	-2 123	-5 803	-2 123
Utgående anskaffningsvärde	65 570	59 095	65 570	59 095
Ingående avskrivningar	-50 050	-48 228	-50 050	-48 228
Årets avskrivningar	-5 256	-3 730	-5 256	-3 730
Försäljning/utrangering	5 356	1 908	5 356	1 908
Utgående avskrivningar	-49 950	-50 050	-49 950	-50 050
Planenligt restvärde	15 620	9 045	15 620	9 045
Varulager	148	123	148	123
Summa	15 768	9 168	15 768	9 168

Byggnadsinventarier skrivs planmässigt av på 10 år och Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 3-5 år beroende på typ av tillgång. Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

NOT 20 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2021	2020
Årets ingående avsättning	26 725	25 320
Årets förändring	1 803	1 405
Årets utgående avsättning	28 528	26 725

Anskaffningskostnaderna periodiseras utifrån premiernas intjäningstakt.

NOT 21 Eget kapital

Koncernen	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Bundna reserver *	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2020-01-01	417 703	1 250 708	331 950	2 000 361
Disposition av 2019 års resultat	-	331 950	-331 950	-
Förskjutning mellan fritt och bundet kapital	-11 509	11 509		
Skattefordran Omprövning tax 2019		1 659		1 659
Årets resultat			207 761	207 761
Årets totalresultat	-	-1 278	-	-1 278
Utgående eget kapital 2020-12-31	406 194	1 594 548	207 761	2 208 503
Ingående eget kapital 2021-01-01	406 194	1 594 548	207 761	2 208 503
Disposition av 2020 års resultat	-	207 761	-207 761	-
Vinstdisposition avsättning till samhällsfond	-	-5 000	-	-5 000
Årets resultat			385 912	385 912
Årets totalresultat	-	4 816		4 816
Utgående eget kapital 2021-12-31	406 194	1 802 125	385 912	2 594 231

* I Bundna reserver ingår eget kapitaldelen av obeskattade reserver

Moderbolaget

Bundet eget kapital

Reserufond

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning. Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

Ytterligare information om det egna kapitalet finns i Rapport över förändring i eget kapital.

NOT 22 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	232 206	218 206	-	-	232 206	218 206
Årets förändring	10 898	14 000	-	-	10 898	14 000
Utgående balans	243 104	232 206	-	-	243 104	232 206

NOT 23 Avsättning för oreglerade skador

	2021			2020		
	Brutto	Åf andel	Netto	Brutto	Åf andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	573 630	-93 592	480 038	569 331	-129 597	439 734
Inträffade med ej rapporterade skador (IBNR)	518 729	-142 916	375 813	521 736	-152 532	369 204
Avsättning för skaderegleringskostnad	35 795	0	35 795	34 874	0	34 874
Ingående balans	1 128 154	-236 508	891 646	1 125 941	-282 128	843 812
Redovisat i resultaträkning						
Förväntad kostnad för skador som inträffat innevarande period	357 337	-22 340	334 997	349 760	-14 276	335 484
Utbetalt och överfört till försäkringsskulder	-315 681	19 743	-295 938	-326 466	44 858	-281 608
Förändring förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år	-27 309	16 589	-10 720	-22 002	15 039	-6 963
Förändring avsättning skaderegleringskostnad	2 188	0	2 188	921	0	921
Årets förändring	16 535	13 992	30 527	2 213	45 621	47 834
Utgående balans	1 144 689	-222 516	922 173	1 128 154	-236 508	891 646
Utgående balans består av:						
Inträffade och rapporterade skador	606 918	-93 559	513 359	573 630	-93 592	480 038
Inträffade men ej rapporterade skador	499 788	-128 957	370 831	518 729	-142 916	375 813
Avsättning för skaderegleringskostnad	37 983	0	37 983	35 795	0	35 795
Utgående balans	1 144 689	-222 516	922 173	1 128 154	-236 508	891 646

NOT 24 Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

Länsförsäkringar Jämtland redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i sjuk- och olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring enligt FFFS 2019:23. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven för Finansinspektionens föreskrifter, vilket innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Länsförsäkringsbolagen har ett försäkringstekniskt råd som bland annat har till uppgift att rekommendera vilken diskonteringsränta som bör användas för diskontering. Länsförsäkringar Jämtland har valt att följa denna rekommendation.

Diskonteringsräntan baseras på en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används en räntesats som utgör ett medelvärde av de 5 senaste bankdagarnas värde på 7-årig statsobligation vid bokslutstidpunkten. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används en räntesats som utgör ett medelvärde av de 5 senaste bankdagarnas värde på 10-årig statsobligation vid bokslutstidpunkten.

För olycksfallsförsäkring direkt och mottagen återförsäkring är den rekommenderade diskonteringsräntan i 2021 års bokslut 0,21 % (0,20 %). För direkt trafikförsäkring är den rekommenderade diskonteringsräntan 0,12 % (0,00 %). För den mottagna trafikförsäkringen är den rekommenderade diskonteringsräntan 0,21 % (0,20 %) respektive 0,12 % (0,00 %) (avvecklingsaffär).

Den totala avsättningen för oreglerade skador i sjuk- och olycksfallsaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 114,4 (109,6) Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 112,0 (107,4) Mkr. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av

återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt. Även återförsäkrarens andel av avsättningen för oreglerade skador i olycksfalls- och sjukaffär redovisas till diskonterade värden. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 5,4 (7,4) Mkr, motsvarande belopp efter diskontering är 5,3 (7,3) Mkr. I olycksfallsaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till 2,3 (2,0) Mkr.

Den totala avsättningen för oreglerade skador i trafikaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 581,1 (602,9) Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 572,4 (598,1) Mkr. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 204,9 (221,5) Mkr, motsvarande belopp efter diskontering är 202,5 (221,5) Mkr. I trafikaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till 6,3 (4,8) Mkr.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder. För såväl direkta som mottagna skadelivräntor används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swap-räntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta.

NOT 25 För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar

	2021	2020
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	243 104	232 206
Oreglerade skador	1 144 689	1 128 154
Återbäring	3 959	7 107
Återförsäkrarens andel av oreglerade skador	-222 516	-236 508
Utgående balans	1 169 236	1 130 959
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244	739 352
Fordringar avseende direkt försäkring	131 128	125 132
Likvida medel och depåer	114 188	59 975
Fastigheter	113 676	206 500
Utgående balans	1 169 236	1 130 959

NOT 26 Skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2021	2020	2021	2020
Redovisad skatt i resultaträkningen				
Periodens skattekostnad	-22 808	-3 282	-22 808	-3 282
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-41 692	-22 933	-40 353	-22 830
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	1 161	-	-	-
Total redovisad skattekostnad	-63 339	-26 215	-63 161	-26 112
Avstämning av årets skattekostnad				
Redovisat resultat före skatt	449 251	233 976	351 986	166 316
Skatt enligt gällande skattesats 20,6 %/21,4%	-92 546	-50 071	-72 509	-35 592
Skatteeffekt av:				
– ej avdragsgilla kostnader	-574	-299	217	-308
– ej skattepliktiga intäkter	35 974	25 901	15 324	11 534
– ej bokförda avdragsgilla kostnader	34	57	34	57
– ej beskattningsbara intäkter	142	37	142	37
– skatt på avsättning periodiseringsfond	1 141	-21	1 141	-21
– schablonbeskattning delägare aktiefonder	-1 371	-1 328	-1 371	-1 328
– schablonbeskattning säkerhetsreserv	-6 139	-491	-6 139	-491
– Redovisad skattekostnad	-63 339	-26 215	-63 161	-26 112
– Redovisad effektiv skatt	14,1 %	11,2 %	17,9 %	15,7 %
Uppskjuten skatt på ej bokförda skattemässiga avskrivningar fastigheter				
Ingående avsättning	604	549	604	549
Årets förändring	411	55	411	55
Effekt av ändrad skattesats	-	-	-	-
Utgående avsättning	1 015	604	1 015	604
Uppskjuten skatt på orealiserade vinster				
Ingående avsättning	124 788	101 910	121 637	98 862
Årets förändring	41 281	22 878	39 942	22 775
Effekt av ändrad skattesats	-	-	-	-
Ändrad princip för beskattning av intressebolag	-	-	-	-
Utgående avsättning	166 069	124 788	161 579	121 637
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver				
Ingående avsättning	102 943	102 943	-	-
Årets förändring	-1 161	-	-	-
Effekt av ändrad skattesats	-	-	-	-
Utgående avsättning	101 782	102 943	-	-
Uppskjutna skatteskulder totalt	268 866	228 335	162 594	122 241

NOT 27 Personal, löner och ersättningar

	2021	2020
Medelantal anställda		
Kvinnor	76	70
Män	57	57
Totalt	133	127
Medelantal styrelsen		
Kvinnor	5	5
Män	3	3
Totalt	8	8
Könsfördelning i bolagsledningen		
Styrelsen kvinnor	63 %	63 %
Ledningen kvinnor	44 %	22 %
Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande		
Styrelse, vd	4 213	3 896
Sociala avgifter	2 309	2 163
-varav pensionskostnader	862	794
Tjänstemän	68 758	62 473
Sociala kostnader	36 100	30 938
-varav pensionskostnader	11 021	7 845

Pensioner

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

Ersättningspolicy

Länsförsäkringar Jämtlands ersättningspolicy har fastställts av bolagets styrelse 2021. Två styrelseledamöter ansvarar för beredning av väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets ersättningspolicy. Övriga uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning.

Ersättningsmodell och kriterier för ersättningar

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Jämtland att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna.

Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Basen i ersättningsmodellen ska utgöras av fast ersättning. Den fasta ersättningen ska vara på rätt nivå för att attrahera och behålla rätt kompetens och ska sättas individuellt på en nivå med en tydlig koppling till anställdas arbete och prestation.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut.

Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode. Ersättning till vd fastställs av styrelsens ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd utifrån mandat från ersättningsutskottet. Ersättning till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån.

Pension för vd är avgiftsbestämd, pensionspremien uppgår till 35 procent av pensionsgrundande lön. Pensionsåldern för vd är 65 år. Pensionsåtagandet har täckts genom försäkringsavtal. I händelse av Länsförsäkringar Jämtlands uppsägning av vd är uppsägningstiden tolv månader.

Löner, ersättningar och förmåner under 2021

(Kr)	Årsarvode	Dagarvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning
<i>Styrelsens ordförande:</i>					
Mattsson Karin ¹	280 000	235 200	3 758		195
<i>Övriga styrelseledamöter:</i>					
Elgendahl, Bengt-Eric	125 000	50 400			852
Eriksson W Ulf	125 000	32 400			6 280
Lundholm, Martina	125 000	43 200	3 758		298
Norrman Susanne	125 000	50 400	3 758		104
Simonsson, Marie ²	180 000	74 400	3 758		2 975
Tillman Linda	125 000	32 400	3 758		-
Ödbring, Markus (jan-maj)	41 667	10 800	2 192		-
Berggren, Fredrik (apr-dec)	83 333	25 200			3 405
<i>Verkställande direktör</i>					
Eriksson Tomas	2 434 882		99 592	862 238	1 920
Andra ledande befattningshavare	6 905 905		188 800	2 376 202	24 592
SUMMA	10 550 787	554 400	309 374	3 238 440	40 621

¹ Ordförande i finansutskott och ersättningsutskott ² Vice ordförande i styrelsen och, ordförande i risk- och revisionsutskott

Med andra ledande befattningshavare avses de åtta personer som utöver vd utgör företagsledning. Ersättning till andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Andra ledande befattningshavare har inte någon rörlig ersättning från och med 2014. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv. I övriga ersättningar ingår skattepliktiga ersättningar.

NOT 28 Närstående

Närstående relationer

Moderbolaget har en närstående relation med sina koncern- och intresseföretag, se not 14.
Sammanställning över närstående transaktioner.

Koncern

<i>Intresseföretag</i>	År	Försäljning av varor och tjänster till närstående	Inköp av varor och tjänster från närstående	Fordran på närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december
Länsförsäkringar AB	2021	946	42 961	21 933	365
Länsförsäkringar AB	2020	60	43 540	20 400	407
LF Norr Holding	2021			3	
LF Norr Holding	2020			3	

Moderbolag

<i>Intresseföretag</i>	År	Försäljning av varor och tjänster till närstående	Inköp av varor och tjänster från närstående	Fordran på närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december
Länsförsäkringar AB	2021	946	42 961	21 933	365
Länsförsäkringar AB	2020	60	43 540	20 400	407
LF Norr Holding	2021	-	-	3	
LF Norr Holding	2020	-	-	3	

Dotterbolag

Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB	2021	4	-	358 384	4
Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB	2020	4	-	342 959	4
Logen 6 Fastighets AB	2021	-	-	-	-
Logen 6 Fastighets AB	2020	-	-	-	-

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera den gemensamma verksamheten i Länsförsäkringar AB-koncernen. Länsförsäkringar AB har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom länsförsäkringsgruppen.

Transaktioner av löpande karaktär är varor och tjänster som tillhandahålls gentemot länsförsäkringsbolagen avseende utförandet av utvecklingsprojekt och service. Transaktioner av denna karaktär ska följa fastställda rutiner enligt nedan.

Prissättning

Prissättningen för Länsförsäkringar AB-koncernens serviceverksamhet baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnader till länsförsäkringsbolagen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

Beredning och beslut

Företagsledningen inom Länsförsäkringar AB bereder tillsammans med ett serviceråd, med representanter från länsförsäkringsbolagen, servicenivå och prislista för försäljning av varor och tjänster till närstående bolag. Med utgångspunkt från denna beredning tar styrelsen för Länsförsäkringar AB beslut om servicenivå och prislista gentemot länsförsäkringsbolagen.

Närståendetransaktioner med Länsförsäkringar AB-koncernen 2021

Länsförsäkringar AB ägs till 100 procent av de 23 länsförsäkringsbolagen och 15 socken- och häradsbolag. En stor del av Länsförsäkringar AB-koncernens kundkontakt sker genom länsförsäkringsbolagen. I provisionsöverenskommelser mellan parterna regleras ersättning för förmedling av Länsförsäkringar AB-koncernens försäkringsprodukter. Provisioner utgår även till länsförsäkringsbolagen för arbetet med Länsförsäkringar Banks, Länsförsäkringar Hypoteks och Länsförsäkringar Fondförvaltnings kundrelaterade frågor. Uppdraget och ersättning regleras i samarbetsavtal mellan parterna. Denna lösning skapar en unik lokal närvaro och marknadskänedom.

Länsförsäkringar AB-koncernen hanterar och avräknar länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring. Länsförsäkringar AB-koncernen utför även utvecklingsprojekt och service åt länsförsäkringsbolagen inom en rad områden, exempelvis personskadereglering, jurist- och aktuarietjänster, produkt- och konceptutveckling samt utveckling av IT-stöd och andra IT-tjänster.

Avtal

Väsentliga avtal utgörs i huvudsak av avtal mellan Länsförsäkringar AB-koncernens bolag och Länsförsäkringar Jämtland, som provisionsavtal, avtal om skadereglering samt avtal om utveckling och förvaltning.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning är redovisade i not 27, Personal, löner och ersättningar. Några transaktioner med andra närstående personer finns inte.

NOT 29 Resultat per försäkringsklass

	Totalt 2021	Olycks- fall och sjuk	Motor, ansvar mot tredje man	Motor- fordon övriga klasser	Brand och annan egendoms- skada	Allmän ansvarig- het	Rätts- skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen återför- säkring
Premieintäkt									
Brutto	553 419	31 004	68 409	150 891	243 987	15 217	9 294	518 802	34 617
Försäkrings- ersättningar, brutto	-377 266	-20 972	-41 990	-118 948	-155 976	-8 941	-6 003	-352 830	-24 436
Driftkostnader, brutto	-119 189	-7 236	-14 658	-32 859	-58 501	-3 484	-2 241	-118 978	-211
Resultat av avgiven återförsäkring	-43 222	-3 836	-13 723	-685	-22 327	-1 736	-916	-43 222	-
Övriga intäkter och kostnader	-1 597		-1 597					-1 597	
Resultat per försäkringsklass	12 145	-1 040	-3 558	-1 601	7 183	1 056	134	2 175	9 970
Premieinkomst, brutto	564 316	32 286	69 089	154 881	247 805	15 486	9 437	528 982	35 334

I koncernen uppgår driftkostnader till -119 027 tkr. I övrigt är resultat per försäkringsklass samma som i moderbolaget.

NOT 30 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen			
2021			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar		6 619	6 619
Rörelsefastighet		77 113	77 113
Förvaltningsfastigheter		24 000	24 000
Placeringar i intresseföretag		837 678	837 678
Aktier och andelar		2 070 265	2 070 265
Obligationer och räntebärande värdepapper		810 244	810 244
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		112	112
<i>Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador		222 516	222 516
Fordringar avseende direkt försäkring	201 283		201 283
Fordringar avseende återförsäkring	0		0
Övriga fordringar	29 423	3 891	33 314
Materiella tillgångar	15 768		15 768
Kassa och bank	114 628		114 628
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	28 528		28 528
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 333		3 333
S:a tillgångar	392 963	4 052 438	4 445 401
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	243 104	-	243 104
- Oreglerade skador	199 037	945 652	1 144 689
- Återbäring	3 959		3 959
<i>Andra avsättningar</i>			
- Uppskjuten skatt		268 866	268 866
- Övriga avsättningar		8 838	8 838
Skulder avseende direkt försäkring	9 395		9 395
Skulder avseende återförsäkring	1 383		1 383
Övriga skulder	88 373		88 373
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	71 032	11 531	82 563
S:a skulder och avsättningar	616 283	1 234 887	1 851 170

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderbolaget			
2021			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar		6 619	6 619
Byggnader och mark		77 290	77 290
Placeringar i koncernföretag		1 200 264	1 200 264
Aktier och andelar		1 117 673	1 117 673
Obligationer och räntebärande värdepapper		810 244	810 244
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		112	112
<i>Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador		222 516	222 516
Fordringar avseende direkt försäkring	201 283		201 283
Fordringar avseende återförsäkring	0		0
Övriga fordringar	29 310	3 891	33 201
Materiella tillgångar	15 768		15 768
Kassa och bank	114 077		114 077
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	28 528		28 528
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 333		3 333
S:a tillgångar	392 299	3 438 609	3 830 908
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	243 104	-	243 104
- Oreglerade skador	199 037	945 652	1 144 689
- Återbäring	3 959		3 959
<i>Andra avsättningar</i>			
- Uppskjuten skatt		162 594	162 594
- Andra avsättningar		8 838	8 838
Skulder avseende direkt försäkring	9 395		9 395
	1 383		1 383
Övriga skulder	38 712		38 712
Skulder koncernföretag		3 527	3 527
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	71 027	11 531	82 558
S:a skulder och avsättningar	566 617	1 132 142	1 698 759

NOT 31 Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämman förfogande står:	2021
Årets resultat i moderbolaget	288 825
Balanserat resultat	1 339 825
Summa disponibla vinstmedel	1 628 650

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att avsätta 1 000 tkr till fond för samhällsengagemang och att 1 627 650 tkr balanseras i ny räkning.

NOT 32 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Ställda säkerheter

	2021	2020
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	810 244	739 352
Fordringar avseende direkt försäkring	131 128	125 132
Likvida medel och depåer	114 188	59 975
Fastigheter	113 676	206 500
Summa	1 169 236	1 130 959

Till säkerhet för förpliktelser gentemot försäkringstagare förs ett förmånsrättsregister som upprättas över tillgångar i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:08. Säkerheten avser skuldtäckning av de försäkringstekniska avsättningarna.

Eventalförpliktelser

- Bolaget har i avtal förbundit sig att tillskjuta kapital till intressebolaget Länsförsäkringar i Norr Holding AB org. nr. 556764-1435 med ett maximalt belopp om 2 043 tkr samt till dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter med ett maximalt belopp om 49 649 tkr.
- Teckningsåtagande av certifikat i Humlegården Fastigheter AB med 37 500 tkr
- Med bolagets medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen följer ett solidariskt ansvar för föreningens förpliktelser.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Östersund den 31 mars 2022

Karin Mattsson
Styrelsens ordförande

Marie Simonsson

Bengt-Eric Elgendahl

Martina Lundholm

Fredrik Berggren

Ulf W Eriksson

Susanne Norman

Linda Tillman

Joakim Hilldén
Personalrepresentant

Michael Bylander
Personalrepresentant

Tomas Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den dag som framgår av vår elektroniska signatur
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Morgan Sandström
Auktoriserad revisor

Länsförsäkringar Jämtlands Styrelse

Karin Mattsson, Frösön

Ordförande. Född 1972. Personalvetare, Fil Kand. i sociologi (examen 1999) vid dåvarande Mitthögskolan. Invald i styrelsen 2017.

Arbetslivserfarenhet: Ordförande för Riksidrottsförbundet 2005-2015. Ställföreträdande medlemschef samt chef Kompetensutveckling på LRF i Stockholm 1999-2005. Innan dess bl. a stallansvarig och ridinstruktör på Östersund-Frösö Ridklubb.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot Länsförsäkringar AB, Förbundsordförande Svenska Skidförbundet. Vice ordförande i Wallenstam AB. Styrelseledamot i bl. a Skogsägarna Mellanskog, World Championships Region 2019 AB, Astrid Lindgrens Värld AB och Svenska Hockeyligan AB. Delägare Frösö Hästgård AB.

Marie Simonsson, Gåxsjö

Vice ordförande. Född 1957. Civilekonom (examen 1982) vid Göteborgs Universitet, Master of Science i Organisation och ledarskap (examen 2003) vid Springfield College Massachusetts, USA, Post graduate Bowen Center Washington DC. Arbetar idag med affärsutveckling, ledarskap och styrelsearbete. Invald i styrelsen 2005.

Arbetslivserfarenhet: Företagare 2005 -, Adjungerad Professor Springfield College 2005-2006, vd ALMI Jämtland 2002-2005, vd Byggelit AB 1998-2002, Chief Operating Controller N.V. Koninklijke Sphinx 1996-1998, fabrikschef, Business Controller Gustavsberg AB 1990-1996, divisionscontroller, ekonomidirektör m.m. Enertech, SAAB Scania Enertech 1982-1990. Banktjänsteman SE banken 1979-1982.

Andra väsentliga uppdrag: Nuvarande: Styrelseordförande i Torsta AB 2018-, (vice ordförande 2012-2017), styrelseledamot Norra skog 2020 -, ledamot av Länsstyrelsens insynsråd i Jämtland 2020 - i Norrskog skogsägarförening 2007 - 2020, Styrelseordförande i Norra Skogs Forskningsstiftelse 2020 -, styrelseordförande LAG Leader3sam 2019-.

Martina Lundholm, Östersund

Född 1973. Samhällsvetenskapligt gymnasium. Regional utvecklingsstrateg Näringsliv och Samhällsbyggnad Region Jämtland Härjedalen. Invald i styrelsen 2014.

Arbetslivserfarenhet: Håkan Eliasson AB/DigiDoc: Team ledare. Accept: IT-konsult. Husera: Vd. GDM konsult: Marknads och Försäljningschef. Region Jämtland Härjedalen: Projektledare för Etableringsfrämjande i Jämtland Härjedalen.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot MIUN Holding AB.

Bengt-Eric Elgendahl, Östersund

Född 1947. Tidigare bankman. Ekonomiskt gymnasium, diverse kurser på Högskola och interna utbildningar inom bank. Invald i styrelsen 2012.

Arbetslivserfarenhet: 23 år inom Jämtlands läns Sparbank varav 13 år som kontorschef på tre olika orter samt tre år som ansvarig för bankens Fond och Notariatavdelning. Under två år marknadsansvarig för finansbolag inom Föreningsbanken och därefter under ca 20 år arbetat med risker, i huvudsak kreditrisker, inom Swedbank koncernfunktion för risker. Projektledare, samordnare och deltagare i projekt på koncernnivå.

Inga övriga väsentliga uppdrag

Ulf W Eriksson, Karlstad

Född 1952. Jur. kand. examen och två betyg i företagsekonomi 1977 vid Uppsala universitet. Invald i styrelsen 2017.

Arbetslivserfarenhet: 1977-1980 Tingstjänstgöring i Leksands Tingsrätt. 1980-1986 jurist vid Försvarets civilförvaltning. 1986-1989

bankjurist/chefsjurist Mellersta Sveriges Föreningsbank. 1989-1993 chef Föreningsbanken Karlstad. 1994-2017 VD Länsförsäkringar Värmland.

Andra väsentliga uppdrag: Ordförande i Klässbols Linneväveri. Ledamot av Länsförsäkringar Värmlands valberedning.

Susanne Norman, Östersund

Född 1966. Systemvetare (examen 1989) vid dåvarande Mitthögskolan. Arbetar idag på Swedavia AB som Direktör för regionala flygplatser (f.n. sex från Kiruna i Norr och Ronneby i Söder). Invald i styrelsen 2018.

Arbetslivserfarenhet: Jämtkraft: Verksamhetsutvecklare 1989-1997. Cap Gemini Ernst & Young: Säljchef 1997-2001. Recall AB Sverige:

Produktionschef och platschef 2001-2006. Recall AS Oslo: VD 2006-2008. Swedavia, Åre Östersund Airport: Flygplatschef 2008-2013. Swedavia, Regionala Flygplatser: Direktör 2013-pågående.

Andra väsentliga uppdrag: Svensk Turism AB: styrelseledamot 2016-2021. Winterlife: styrelseordförande 2020 - pågående.

Linda Tillman, Östersund

Född 1974. Fil mag. med matematisk statistik som huvudämne (examen 1998 vid Umeå universitet). Invald 2019.

Arbetslivserfarenhet: Eget företag inom affärsutveckling och ekonomistyrning sedan 2014. Controller Länsförsäkringar Stockholm 2013-2014.

Controllerchef Länsförsäkringar Stockholm 2007-2012. Affärscontroller Länsförsäkringar Liv 2004-2007. Aktuarie Länsförsäkringar Liv 2002-2004.

Aktuariekonsult Tillinghast-Towers Perrin 2001-2002. SAS konsult eNiklas 2000-2001. Livaktuarie SEB Trygg Liv 1997-2000.

Andra väsentliga uppdrag: Inga.

Fredrik Berggren, Timrå

Född 1979. Officersexamen 2001 vid Militärhögskolan i Östersund. Invald i styrelsen 2021.

Arbetslivserfarenhet: Egenföretagare från 2019, VD för X-maskiner, Logistikchef IKEA Sundsvall, Verksamhetsledare Delta Terminal, Officer vid K4

Arvidsjaur från fänrik till kapten, internationell tjänstgöring i Kosovo 2004.

Andra väsentliga uppdrag: Delägare i Härnösands Hamn AB, styrelseledamot Härnösands Hamn, ordförande maskinringen i Jämtland MRZ.

Joakim Hilldén, Östersund

Personalrepresentant. Född 1972. Anställd 2014. Invald 2020

Michael Bylander, Östersund

Personalrepresentant. Född 1972. Anställd 2005. Invald 2020

Företagsledning

Tomas Eriksson, Östersund

Verkställande direktör. Född 1960. Anställd 2017

Per Ödmark, Östersund

HR och Kommunikationschef. Född 1977. Anställd 2018

Sara Henriksson, Ånge

Chef IT & Infrastruktur. Född 1976. Anställd 2019

Kent Karlstrand, Näliden

Skadeförord. Född 1964. Anställd 2002

Jan Persson, Östersund

Försäkringschef. Född 1961. Anställd 1992

Lars Rådström, Östersund

Bankchef. Född 1967. Anställd 2012

Anita Hållenius, Stockholm

Ekonomishef. Född 1964. Anställd 2021

Sofie Bakkman, Östersund

Marknads och affärsutvecklingshef. Född 1981. Anställd 2014

Hanna Langéén, Stockholm

Chef Riskhantering och Hållbarhet, född 1977, anställd 2021

Ord och uttryck inom skadeförsäkring

Resultaträkning

Premieintäkter efter avgiven återförsäkring f.e.r. Premie hänförlig till räkenskapsåret med avdrag för avgivna återförsäkringspremier.

Premier för avgiven återförsäkring. Kostnad för det försäkringsbolag som inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagarna. Återförsäkringen, som sker hos andra försäkringsbolag, kan avse enskilda risker eller bolagets totala försäkringsaffär.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen. Inbetalda premier och avsättningar för oreglerade skador genererar under året avkastning. Denna avkastning överförs till försäkringsrörelsen.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring f.e.r. Utbetalda försäkringsersättningar, förändring i avsättning för oreglerade skador samt driftkostnader för skadereglering, allt med avdrag för återförsäkrarens andel.

Driftkostnader. Sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration med avdrag för provisioner i avgiven återförsäkring. Driftkostnader för skadereglering ingår ej.

Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar. Eftersom placeringstillgångarna värderas till verkliga värden på balansdagen (med undantag för innehav i intressebolag) ska årets värdeförändringar redovisas som realiserad vinst eller förlust i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt. Beräknad skatt på realiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Resultatanalys

Avvecklingsresultat. Vinst eller förlust som uppkommer vid slutreglering av de skador eller vid omvärdering av de skador som inträffat före verksamhetsårets början.

Balansräkning

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. Den del av inbetald premieinkomst som hänför sig till kommande verksamhetsår. Om den avsatta premien bedöms vara otillräcklig för att täcka beräknade kostnader kan den förstärkas genom avsättning för kvardröjande risk.

Avsättning för oreglerade skador. Det beräknade värdet av bolagets samlade ansvarighet på grund av inträffade försäkringsfall som vid verksamhetsårets slut ännu inte utbetalats.

Avsättning för återbäring. Reserv för återbäring som tilldelats försäkringstagarna men som vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Diskontering. Trafik- samt olycksfalls- och sjukförsäkring är affärer med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts som reserv för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga avsättning för oreglerade skador.

Nyckeltal – definitioner

Totalkostnadsprocent. Summan av försäkringsersättningar f.e.r. och driftkostnader dividerad med premieintäkten f.e.r.

Konsolideringskapital. Summan av beskattat eget kapital, uppskjuten skatt, obeskattade reserver och övervärden i intressebolag.

Konsolideringsgrad. Konsolideringskapitalet i relation till premieinkomsten f.e.r.

Kapitalbas. Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvenskapitalkrav (SCR). SCR ska beräknas utifrån alla kvantifierbara risker i verksamheten och ska med 99,5 procent sannolikhet garantera att bolaget inte blir insolvent under en ettårsperiod.

Kapitalkravet ska beräknas utifrån följande risker:

- Skadeförsäkringsrisk (premie och reservrisk, katastrofrisk)
- Livförsäkringsrisk
- Marknadsrisk (aktie-, ränte-, fastighets-, kreditspread-, valuta- och koncentrationsrisk)
- Motpartsrisk (återförsäkrare, motparter i finansiella derivat)
- Operativ risk

Minimikapitalkrav (MCR). MCR beräknas till en summa som med 85 procent sannolikhet ska täcka det värsta tänkbara scenariot, till exempel en börskrasch. MCR ska ligga inom ett intervall mellan 25 och 45 procent av SCR.

Direktavkastningsprocent. Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar samt resultat på egna fastigheter i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

Totalavkastningsprocent. Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året på placeringstillgångar i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.